

Интервю ▶ 9

Истинският въпрос е  
защо прокуратурата  
не разследва Доган

Иванка Иванова,  
институт „Отворено общество“



Компании ▶ 11

Границите може отново да бъдат  
затворени заради колите без  
"Гражданска отговорност"



pari.bg  
**Пари**

Сряда

20 октомври 2010, брой 199 (5010)

USD/BGN: 1.41123

▲ +0.27%

Българска народна банка

EUR/USD: 1.38590

▼ -0.27%

Българска народна банка

Sofix: 361.74

▼ -0.37%

Българска фондова борса

BG40: 113.48

▲ +0.50%

Българска фондова борса

цена 1.50 лева

9 770861 560012 >

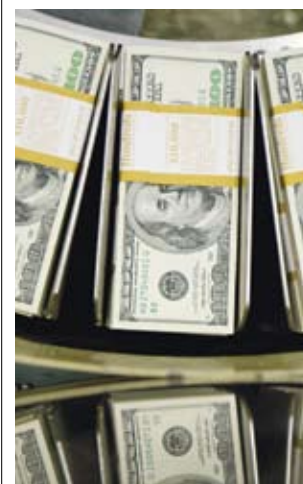
# ПРОИГРАНИЯТ СЦЕНАРИЙ

Или защо беше напълно постижимо  
България да има по-висок растеж през  
тази и следващата година ▶ 4-5

Новини ▶ 6

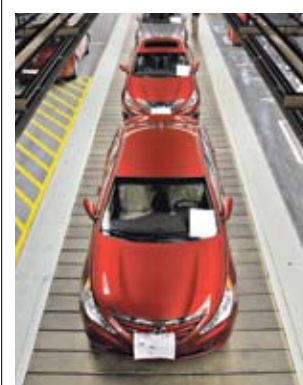
Новият  
бюджет на  
здравната каса  
я превръща в  
социален фонд

Пазари ▶ 12



Доларът  
ще остане  
дълго в  
изкуствен  
нокдаун

Компании ▶ 14



Търговците на  
автомобили са  
резервирани  
към идеите  
за данъчни  
стимули



**Печеливш**  
**Светлана Василева**



Светлана Василева е новият изпълнителен директор на "Нова ТВ", обяви собственикът Modern Times Group (MTG). Тя ще ръководи каналите "Нова телевизия", "Диема" и "Нова спорт", както и четирите платени канала на MTG у нас. Светлана Василева бе първият изпълнителен директор на bTV, а след това - генерален директор на Fox у нас. През последната година ръководеше TV7.



**Губещ**  
**Митко Събев**

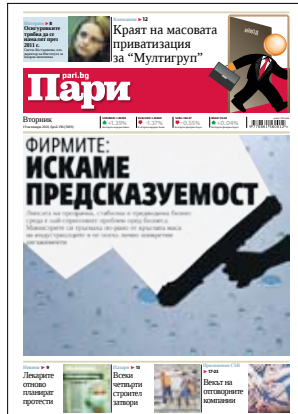


Дистрибуторът на горива "Петрол" АД с пресегател на нагорния съвет Митко Събев зазуби 12.48% от пазарната си капитализация и приключи вчерашната сесия на Българската фондова борса на цена от 2.532 лв. за акция. За понижението бяха достатъчни изтързваните едва 361 ценни книжи. Спадът е най-големият от раздора между основните акционери през лятото, когато книгата на дружеството се сринаха.

**Мнения**

► По темата: "ИПИ предлага намаляване на осигурителната тежест с 5%". Не трябва да се увеличава осигурителният стаж. 40-те години за мъжете НЯМА да бъдат достигнати най-малко от 50% от работещите. Тогава за всяка недостигаща година пенсията ще се намалява с 2%. Това реално е намаление на пенсията. Трябва да се увеличи единствено пенсионната възраст - по 63 г. за всички. Нацията застарява, както е навсякъде в Европа, и няма начин това да не се вземе предвид. КНСБ и "Подкрепа" не виждат ли това? Освен това над 1 милион българи не се осигуряват. Защо? Къде е държавата и какво прави ГЕРБ?

Кобурз Велчев



**Коментар**

# Едно много скъпо нищо

Екип на в. "Пари"  
www.pari.bg

Странното в тази ситуация е, че правителството си създава врагове, но в замяна на това не извършва реформи



► Разпространеното схващане е, че реформите предизвикват обществено недоволство. Правителството само си реже главата, защото хем се отказва да провежда такива, хем всички смятат за протестират

СНИМКА SXC.HU

**pari.bg Топ 3**

1 Едва 7% от собствениците продават жилищата си на обявената цена. Над 40% от продавачите са отстъпвали с 30% и нагоре от цената през 2010 г.

2 Защо Турция ни трябва в ЕС. Повече пазар в Европа, повече демокрация в Турция - присъединяването на южния ни съсед към Европейския съюз е сделка, изгодна и за двете страни.

3 ИПИ предлага намаляване на осигурителната тежест с 5%. Икономисти настояват за свиване на правителствените разходи през следващата година.

**Полицаяте протестират. Лекарите протестират.** Университетите протестират. Актьорите протестират. Синдикатите протестират. Учените протестират. Това са заглавията, които ще прочетете в близките седмици. Правителството се сдобило със своята есен на протестите само 15 месеца след идването си на власт. Обградено отвсякъде, правителството се приближи към точката, до която рано или късно стигат всички - политиката от настъпателна се превръща в политика на отстъпките. Лошото е, че и този път не си струва. И срещу цената, която правителството и всички ние ще платим, няма да получим нищо.

В такава ситуация има само един печеливш ход - всички карти на масата. В конкретния случай това означава правителството да спре за малко, да потърси вниманието на гражданите и да ги информира какво планира да прави оттук нататък. Така е честно, така е и практично. Всяка промяна разделя хората. Едни ще я подкрепят, други няма да я подкрепят. Отговорност на политиците е да преценят кога загубата на подкрепа си струва.

Ако бъдат извършени правилните реформи, загубата на част от доверието е приемлива цена. Обикновено именно реформите се споменават като една от при-

чините, поради които едно или друго правителство по света губи изборите. Дългосрочно обаче това е правилният път, защото обществото се е придвижило към нещо по-добро. Понякога позитивите идват дори по-бързо, стига някой да се осмели да провери дали е така.

Случаят с правителството на Бойко Борисов обаче няма нищо общо с гореописания. Кабинетът си създава все повече врагове. Всеки ден чуваме обещания за протести в различни сфери. Оттук пътят към загубата на сериозно доверие вече е открит. Дори и социолозите да твърдят обратното.

Странното в тази ситуация е, че правителството си създава врагове, но в замяна на това не извършва реформи. Дори напротив - създава си още повече врагове заради нерешителността да извършва реформи. Така цената не си струва.

Ако продължава по този път, правителството може да попадне в следната парадоксална ситуация: в на практика непроменена среда от сегашната повечето хора да мислят, че болниците вече са закрити, актьорите вече са уволнени, полицаяте вече са напуснали МВР... Т.е. да плати цената, а обществото да не получи нищо срещу нея. □

**Пари**  
НАЦИОНАЛЕН БИЗНЕСВСЕКИДНЕВНИК  
WWW.PARI.BG  
УЛ. КНЯЗ БОРИС I №161  
София 1202  
e-mail: office@pari.bg  
информация: 4395800  
Издава  
Бизнес Медиа Груп АД,  
част от Bonnier Business Press

**ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР И ГЛАВЕН РЕДАКТОР**  
Лилия АПОСТОЛОВА  
4395802  
lilia.apostolova@pari.bg  
**МЕНИДЖЪР РЕКЛАМА**  
Станислава АТАНАСОВА  
4395851  
stanislava.atanasova@pari.bg

**РЕДАКЦИОНЕН ЕКИП**  
Зам. главен редактор  
Иван БЕДРОВ - 4395838  
ivan.bedrov@pari.bg  
**ДЪРЖАВНО УПРАВЛЕНИЕ**  
Филпа РАДИОНОВА - 4395866  
philippa.radionova@pari.bg  
Мила КИСЬОВА - 4395863  
mila.kisiova@pari.bg  
Дарина ЧЕРКЕЗОВА - 4395877  
darina.cherkezova@pari.bg  
Красимира ЯНЕВА - 4395876  
krasimira.yaneva@pari.bg  
Ани КОДЖАИВАНОВА - 4395845  
ani.kodzhaivanova@pari.bg

**КОМПАНИИ И ПАЗАРИ**  
Георги АНДРЕЕВ - 4395825  
georgi.andreev@pari.bg  
Мирослав ИВАНОВ - 4395894  
miroslav.ivanov@pari.bg  
Атанас ХРИСТОВ - 4395818  
atanas.hristov@pari.bg  
Георги ГЕОРГИЕВ - 4395868  
georgi.georgiev@pari.bg  
**ТЕНДЕНЦИИ**  
Билиана ВАЧЕВА - 4395866  
biliana.vacheva@pari.bg  
Рагостина МАРКОВА - 4395860  
radostina.markova@pari.bg

Христо ЛАСКОВ - 4395841  
hristo.laskov@pari.bg  
Елена ПЕТКОВА - 4395857  
elena.petkova@pari.bg  
Рагослава ДИМИТРОВА - 4395823  
radoslava.dimitrova@pari.bg  
**PARI.BG**  
Мария ВЕРОМИРОВА - 4395865  
maria.veromirova@pari.bg  
Изгика ФИЛИПОВА - 4395867  
iglika.philipova@pari.bg  
Елена ПУЛЧЕВА - 4395877  
elina.pulcheva@pari.bg

Марина УЗУНОВА - 4395864  
marina.uzunova@pari.bg  
**ФОТОРЕДАКТОР**  
Марина АНГЕЛОВА - 4395879  
marina.angelova@pari.bg  
**ДОКУМЕНТАЦИЯ** - 4395884  
**РЕКЛАМА** - 4395872, 4395891  
факс 4395826  
**АБОНАМЕНТ И РАЗПРОСТРАНЕНИЕ**  
4395835, 43 95 836  
**СЧЕТОВОДСТВО** - 4395815  
**ПЕЧАТ:** Печатница София ЕООД  
ISSN 0861-5608

## Цитат

”Знам какво означава да е гладна стоката

► Бизнесменът Георги Гергов обяснява защо е решил да предостави 25 000 лв. за гладуващите кокошки в Дулово



## Число на деня

700

► хил. автомобилa у нас се гвжкат без задължителната застраховка "Гражданска отговорност". Според застрахователи обхватът на полицата е паднал го 80%

Още по темата на стр. 11

## Наказания

## ЕС определи санкциите за държави с дефицит над 3%

Страните нарушителки ще плащат 0.2% от своя БВП

Държавите с бюджетен дефицит над 3% и задлъжнялост над 60% от БВП ще имат само 6 месеца, за да се върнат обратно в норма. Ако не го направят, ще трябва да платят глоба в размер на 0.2% от своя БВП. Това е най-острата мярка от "антикризисния механизъм", който ще бъде предложен за окончателно одобрение на заседанието на правителствените ръководители в Брюксел в края на месеца.

**И България е в ЕС все пак**

Бюджетният дефицит на

България за тази година ще бъде далеч над 3%. Подготвените мерки обаче няма да действат веднага, а държавите членки ще имат 3 години гратисен период, в който ще трябва да приведат публичните си финанси в норма.

**А можеше и още по-остро**

Първоначално се предвиждаше налагането на автоматични глоби върху страните, чиито бюджетни дефицити прехвърлят прага от 3%. Това изискване обаче беше смекчено след среща между френския президент Никола Саркози и германския канцлер Ангела Меркел във френския град Довил. Берлин поддържа автоматичния режим, докато Париж настояваше за задвижване

на санкциите едва след потвърждение на нарушенията от повечето държави от еврозоната.

**Полуавтоматичните глоби**

В крайна сметка двете страни стигнаха до консенсусното споразумение за "квазиавтоматични" глоби. Т.е. санкциониране на държавите с твърде раздути дефицити едва след 6-месечен срок, в който да имат възможност да се коригират. Междувременно страните ще трябва да депозират в отделна банкова сметка сума, равна на глобата. Според първоначалните предложения, датиращи от септември, стойността трябва да е 0.2% от БВП.

**Дисциплина и за гълговете**

Европейските лидери се споразумяха и за механизъм за ограничаване на дълговата обремененост на държавите, като прагът на отношението между държавния дълг и БВП е 60%. Изискването е дългът да се намалява с 1/20 всяка година, докато не се достигне границата. В момента повечето страни от ЕС са в нарушение както на дълговото, така и на дефицитното ограничение. Например дефицитът и дългът на Германия са съответно 3.3 и 73%, а на Франция - 7.5 и 78%. България също е от страните с превишен дефицит - 3.9% за 2009 г., когато ЕК стартира и наказателната процедура срещу страната.

Марина Узунва



► Френският президент Никола Саркози и германският канцлер Ангела Меркел "отпушиха" преговорите в ЕС, след като се споразумяха за "квазиавтоматични" глоби

СНИМКА REUTERS

## Синята коалиция се обяви против бюджета за 2011 г.

Коалицията е срещу по-високи осигуровки и минимална заплата

Синята коалиция се обяви против проектобюджета на кабинета и поиска той да бъде преработен. Лидерите Мартин Димитров и Иван Костов обаче не уточниха дали в парламента ще гласуват против или ще се въздържат.

"Правителството не си е написало домашното и затова няма как да бъде поставена оценка на бюджет 2011. Бюджетът за здравеопазване е три четвърти от бюджета на НЗОК. Бюджетът на социалната сфера е четири пети от бюджета на НОИ." Така лидерът на ДСБ Иван Костов коментира внасянето на проектобюджета за догодина, без да са готови бюджетите на НОИ, на здравната каса, на съдебната власт и т.н.

"Когато няма написано домашно, се пише двойка, но ние сме добронамерени и им казваме: "Върнете се пак и го допишете", допълни лидерът на СДС Мартин Димитров.

Според Иван Костов правителството действа по неприемлив начин, като е избързало с внасянето на проектобюджета за догодина. Първо се търсело подкрепа от парламента, а

сега сме чакали синдикати, работодатели и държавата да се разбират помежду си. "Ние сме в един котел, в който всеки хвърля нещо и не се знае каква гозба ще се получи," обобщил Иван Костов.

Според него ранното внасяне на бюджет 2011 имало друга цел. "Да се бяга от дебат по изпълнението на актуализирания бюджет за 2010 г.", обясни лидерът на ДСБ. По думите му нямало яснота как ще се погаси дефицитът на НОИ, който ще е между 216 и 260 млн. лв., както и откъде ще дойдат 65-те млн. лв., които бяха обещани на болниците.

Сините твърдят, че биха подкрепили сложна и тежка реформа, но правителството било абдикирало от реформаторските си намерения. Бюджет 2011 бил бюджет на статуквото, с който се продължавала водената политика от тройната коалиция. Според сините за Сребърния фонд ще има огромен риск, ако излезе на борсата. От коалицията са против повишаването на осигуровката за пенсия, увеличаването на минималния осигурителен доход за самоосигуряващите се лица. Синята коалиция подкрепя запазването на минималната работна заплата за 2011 г. на 240 лв.

Красимира Янева

## Невероятни цени за най-продаваните модели на Opel!



Opel Corsa и Opel Astra Classic III – немско качество, богато оборудване, а сега и страхотни цени!

**Corsa 65 к.с. – 16 990 лв. Corsa 85 к.с. – 17 690 лв.**

Ниво Essentia 5 врати с климатик, ABS, 2 въздушни възглавници, предни ел. стъкла, регулируем волан, радио CD и централно заключване.

**Astra Classic III 115 к.с. – 20 990 лв.**

Климатик, ABS, предни ел. стъкла, фарове за мъгла, 4 въздушни възглавници, кожен волан, радио CD с управление от волана и централно заключване.

www.opel.bg

\* Снимката е илюстративна. Всички цени са за бензинови двигатели и са с ДДС.

Комбиниран разход: 5,0-6,2 л/100км; емисии CO<sub>2</sub> 117-148 г/км.

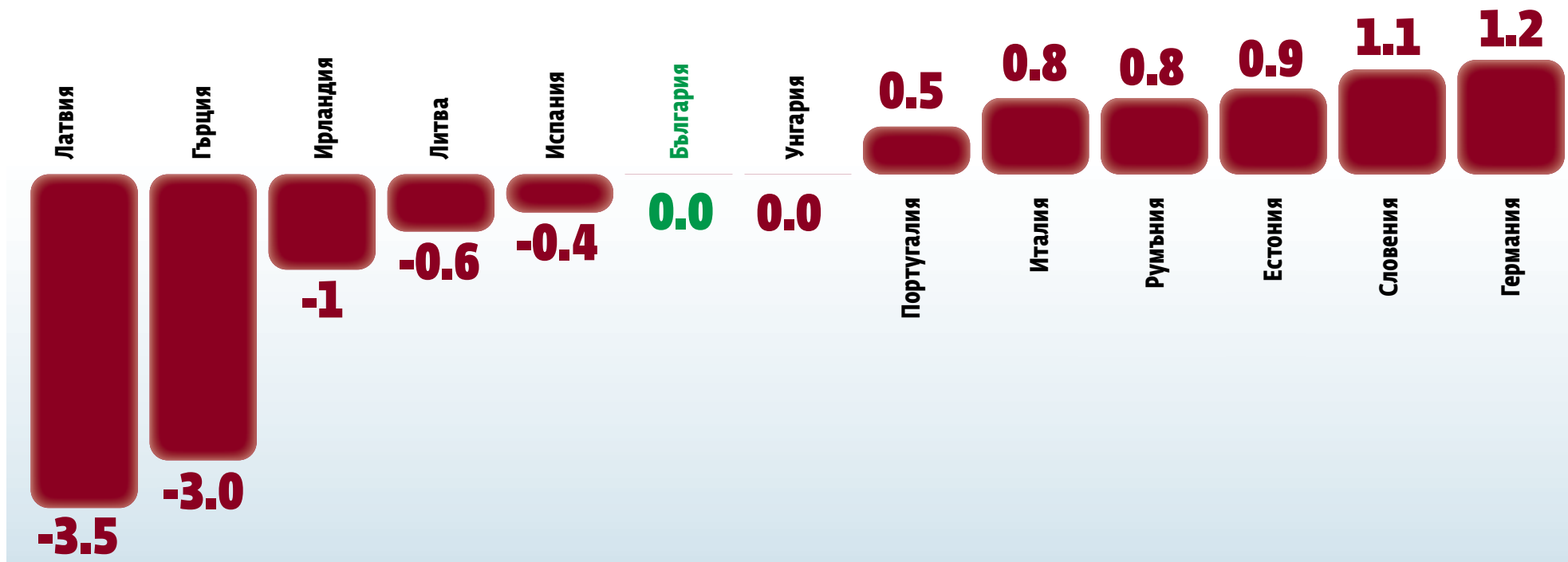


Wir leben Autos.

Официални вносители на Opel за България:

София: Аутомакс 02/975 38 40; Булвария 02/926 77 88; Джернеръс Ауто 02/80 888; София Ауто 02/816 36 00; Благоевград: София Ауто ГД 073/889 30 00; Бургас: Бова 056/58 51 14; Джернеръс Ауто 056/80 8888; Варна: Каргоекспрес 052/57 41 09; В. Търново: Оникс Ауто 062/62 80 95; Пазарджик: Илина Кар 034/44 68 92; Пловдив: Стефанов Мотърс 032/511 511; Русе: Автосвят 082/55 00 03; Сливен: Олимпиа Ауто 044/66 30 65; Стара Загора: АутоВиа 042/28 20 20; Хасково: Поли-Ауто 038/606400.

Реален ръст/спад на БВП на страните в ЕС ( в %)



# Проиграният сценарий

Или защо беше напълно постижимо България да има по-висок растеж през тази и следващата година

В края на тази година българската икономика ще отбележи положителен растеж, той ще е малък - между 0.1 и 0.5%, но все пак ще е със знак „плюс“. А можеше ли страната да се представи далеч по-добре и да се нареди сред отличниците в ЕС - Полша, Словакия и Чехия, с растеж между 2 и 3%? Възможно ли беше това?

Разбира се, че беше възможно, ще отговорят икономистите. Въпрос на политическа воля и приоритети.

**Какво можеше да се случи**

Историята сега можеше да звучи така: Още в края на 2009 г. новото българско правителство начело с Бойко Борисов категорично заяви, че през 2010 г. ще се стреми да постигне балансиран бюджет. Кабинетът изпълни заявените намерения - предприе рязко орязване на бюджетните разходи, реформира администрацията и намали броя на чиновниците. В същото време правителството на Бойко Борисов предприе

решителни действия за повишаване събираемостта на данъците. Благодарение на дисциплинираната си фискална политика кабинетът успя да приключи 2010 г. с минимален дефицит от 1%. Управляващите все пак не успяха докрай да балансира бюджета, защото решиха да се разплатят с бизнеса. Така в икономиката се върнаха близо 700 млн. лв.

**И още, и още...**

Преди изборите ГЕРБ обеща да започне реформа

в две ключови системи - здравната и пенсионната. После управляващата партия спази обещанието си и намали осигуровките с 2 проценти пункта. Но не всичко беше розово по пътя. Оказа се, че дефицитът на Националния осигурителен институт застрашително нараства поради някои естествени процеси - подълга продължителност на живота и увеличението дела на пенсионерите спрямо работещите. Тогава правителството увеличи пенсионната възраст, така както направиха колегите им в повечето европейски страни през последните години.

Дефицит обаче не се появи само в НОИ. Недостигът на средства стигна и до здравеопазването. Кабинетът обаче не се поддаде на

популистките искания за заплати на калпак и финансиране на статуквото, не се уплаши от заканите за протести и започна да прокарва дълго очакваните реформи и в този сектор.

**Хубавото не може да бъде скрито**

Категоричната политика на правителството на ГЕРБ се хареса както на българския бизнес, така и на чуждите инвеститори. Е, синдикатите останаха разочаровани. Предприемачите обаче бяха доволни от категоричната позиция на финансовия министър Симеон Дянков, който не се огъна под заплахите на синдикатите за стачки. Не се огъна и под колежиялния натиск на останалите министри за все повече разходи.

Твърдата и безкомпромисна политика на българското правителство и смелостта му да взема трудни решения в кризисни ситуации получи одобрение и от Европейския съюз. България се превърна в пример за добра фискална дисциплина в рамките на съюза. Сега други европейски страни са застрашени от глоби заради свръхдефицит, България и Естония се готвят да въведат еврото от Нова година...

Тази поредица от успехи се дължи на стриктното придържане на ГЕРБ към програмата, с която спечелиха изборите през 2009 г.

**Ние сме в гругия филм**

Всичко, което прочетохте току-що, е реалистично. Т.е. беше реалистично и

**Интервю** Кристофор Павлов, главен икономист на УниКредит Булбанк

## Износът ни изненада приятно и подобрихме прогнозите си за БВП

Допълнително рамо на икономиката даде и усвояването на пари от еврофондовете

**► Господин Павлов, от последния анализ на банката за ЦИЕ се вижда, че вие сте подобрили прогнозата си за БВП на България (от 1 на 0.5% спад). На какво се дължи това?**

- Възстановяването на износа, който пък е основен двигател на българската икономика, протече с темпове, които се оказаха по-бързи от това, което очаквахме. Допълнително рамо на икономиката даде и ускореното усвояване на пари от европейските фондове. Те са в рамките на очакваното.

**► С колко се е подобрило това усвояване, при условие че ние все още сериозно изоставаме?**

- Преди година България е усвоила около 1% от парите от ЕС, т.е. от предвидените 7-8 млрд. EUR за период от 7 години. Сега процентът на усвояване вече е 8.2%. Това финансиране трябва да се усвоява по следната схема: през първата година трябва да бъдат усвоени 15%, на втората - 30%, на третата - 45%, и така да се стигне до 100% усвояване на фондовете в края на седмата година. Само че в никой от страните в ЕС, които са извървели този процес, през първата година не е имало особен напредък. Всичко това се случва в криза. За това ЕС осъзнава, че ако направи достъпа до тези

пари по-лесен за страните от ЦИЕ, това ще помогне на икономиките.

**► От НАП са засекли много фиктивни сделки за износ. Изкривява ли се картината?**

- Би могло да е така - данните за износа да се окажат леко преувеличени. Сега за първи път чувам, че заради кризата фиктивният износ се е увеличил, като целта на фирмите е да източват ДДС от бюджета. Това и да се случва, не е ясно какъв е обемът на тези фиктивни сделки и в каква степен това е повлияло на данните за износ. Според мен влиянието им не е в чак толкова голяма степен, тъй като в момента приходите на правителството по консолидираната фискал-

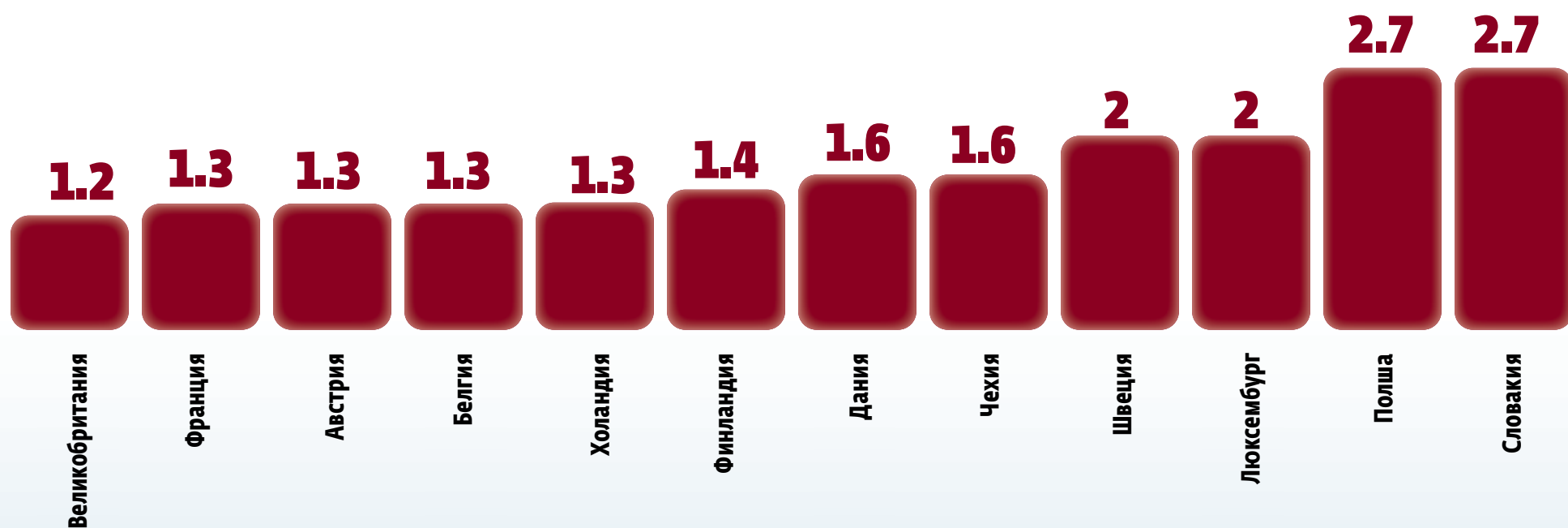
на програма вървят много добре през последните няколко месеца. За това може да има две обяснения. Едното е, че това се дължи на циклични фактори, т.е. икономиката се съвзема и следователно и приходите бавно започват да се повишават. Другото е, че това може да се дължи на мерките на кабинета за увеличаване на събираемостта на данъците. Според мен и двата фактора оказват положително влияние върху приходната част на бюджета. За това и през последните месеци данните са много обнадеждаващи. През юли и август приходите в бюджета са с 2% по-високи, отколкото през същите тези два месеца на миналата година. Като се махне инфлацията, горедолу това е около 0%. Това



означава, че колкото е била събираемостта на данъците и акцизите през миналата година (за тези 2 месеца), толкова е тя и сега. Растежът

за третото тримесечие ще е нула, което е сигнал, че икономиката е започнала да се възстановява.

Билина Вачева



Източник: Евростат

## ” Вместо решителност и целеустременост към реформи и растеж правителството гаси пожари и само разпалва следващи

съвсем изпълнимо. Стига управляващите наистина да бяха следвали твърдо и непоколебимо своята програма.

Вместо това реформи не се виждат в нито един сектор. Вече няма и намерения за реформи. Седмици наред правителство, работодатели и синдикати хаят енергия и не стигат до решение по предстоящите промени в пенсионната система. Премиерът Борисов не слуша финансовия си министър, а слуша синдикатите. Държавата продължава да бави парите на бизнеса. Разплатени са едва 220 млн. лв. (от 700 млн.). Вместо с балансиран бюджет тази година България се нареди сред двойкаджиите в Европа със сверхдефицит.

Обещанията на премиера

Бойко Борисов, че няма да вдига данъци, вече звучат като реплики от някой друг филм. Не от нашия. Икономическата среда в България е непредсказуема, в един глас се оплакаха предприемачи и инвеститори.

Вместо решителност и целеустременост към реформи и растеж правителството гаси пожари и само разпалва следващи. При тази ситуация кабинетът прогнозира растеж на икономиката през 2011 г. от 3.6%. Европейската комисия е по-скромна в прогнозата - 2.7%. А можеше да бъде далеч по-висок и България да тръгне по-бързо по пътя на възстановяването и догонването на развитите европейски икономики. Просто липсваха политическа воля и смелост.

Биляна Вачева

## Мнения

**Основният двигател на растежа** продължава да бъде износът, потреблението и инвестициите обаче остават свити. Вътрешното търсене вече е стигнало дъното и може би ще започне слабо да се оттласква от него. Това се вижда от месечните данни на статистическия институт, според които през последните 2 години потреблението в страната се е свило, а от юни тази година спадът е спрял. Все още няма ръст, което е сигнал, че дъното е стигнато. Тази година растежът ще е около нулата (плюс 0.5-0.7%), а за догодина ще е налице анемичен ръст между 1 и 2%.

Георги Ангелов, старши икономист в „Отворено общество“

**Ще приключим годината с малък позитивен ръст, а за 2011 г. БВП ще скочи с 2.5%.** Тези стойности, въпреки че са позитивни, се дължат изцяло на възстановяването в ЕС, а не на някакви вътрешни двигатели. Проблемът са хаотичната политика на правителството и непредсказуемостта на решенията му. От това най-много са притеснени фирмите и чуждите инвеститори. Затова и рисковата премия на България започва да се повишава. Заради хаотичната финансова политика на управляващите много фирми отиват и ще отиват в сивата икономика. Данните пък за събираемостта на приходите показват, че преди година са се събирали приходи около 42% от БВП, а сега само 33-34%. Тук сериозно трябва да се затегне контролът.

Красимир Катеv, бивш финансов зам.-министър

## Корпоративно банкиране



Заставаме до вас в подкрепа на вашите бизнес планове и международно развитие.

Всичко започва с идея, нахвърляна на лист хартия. След това идеята се развива в план. И тогава възниква нуждата някой да подкрепи този план, за да може той да се превърне в реалност. **Корпоративно банкиране на Пощенска банка.** Защото познаваме пазара по-добре от всеки друг. Защото създадохме интегриран модел за обслужване на бизнеса. Защото ние сме част от международната финансова група Юробанк И Еф Джи, третата по големина в Швейцария и влагаме целия си местен и международен опит във вашия бизнес.

Със **специализиран отдел за големи корпоративни клиенти** и мрежа от **бизнес центрове** в големите градове в България ние можем да ви предложим цялостни решения за Вашия бизнес във всички области: кредитни линии за оборотни средства, инвестиционни кредити, финансиране на проекти, инвестиционно банкиране, лизинг, факторинг, управление на лихвен и валутен риск, покупко-продажба на Валута, разплащателни сметки, обслужване на външнотърговска дейност, управление на свободни средства, преводи на заплати, сделки на фондовата борса, електронно банкиране.

**Ние от Корпоративно банкиране на Пощенска банка вярваме във вашите бизнес планове.**

За повече информация посетете централния офис или най-близкия бизнес център на Пощенска банка.  
[www.postbank.bg](http://www.postbank.bg)



# Бюджетът на здравната каса превръща в социален фонд

Голяма част от финансовите задължения на здравното министерство ще преминат към здравната каса

Държавата отново не изпълни обещанието си към лекарите, затова финансовият министър Симеон Дянков трябва да отпътува "зад океана". Това е изводът, до който стигна председателят на Българския лекарски съюз д-р Цветан Райчинов след срещата на тристранния съвет вчера. На нея трябваше да бъде обсъден "по-добрият" проектобюджет на НЗОК за следващата година. Всъщност той се оказа по-лош, зле скалъпен и целящ единствено да закърпи дупките, които настоящият остави. Затова лекарското съсловие отново поиска оставката на Дянков, който според него е вреден за държавата.

## Къде му излезе краят

"Парите за здравеопазване ще останат за здравеопазване", каза финансовият министър Симеон Дянков след заседанието на тристранката. Той обясни, че щом споразумението е скъсано, всички точки отпадат и в "обща линия" остава предишният закон".

Това е така, тъй като според проектобюджета се очаква събраните средства от здравни вноски да са повече с точно толкова. По тази логика първото изискване на лекарите парите от здравни осигуровки да се изразходват изцяло за здравеопазване на теория ще се осъществи. На практика обаче 340 млн. лв. от тези средства ще бъдат прехвърлени в бюджета на здравното министерство за нуждите на спешната помощ, хемодиализата, психиатрията и др. Така общо средствата на институцията за догодина стават около 720 млн. лв. В тези направления обаче масово се лекуват и неосигурени хора. Именно затова досега държавата финансираше тяхното лечение, а не гражданите, които си плащат вноските.

## Болниците пак са излъгани

На лечебните заведения бяха обещани два транша по 65 млн. лв. до края на 2010 г. и един от 60 млн. лв. до 3 януари 2011 г. Досега беше изплатен само един транш от 65 млн. лв. Вторият няма да се осъществи, а третият ще бъде изплатен от бюджета на НЗОК за догодина. В него са предвидени 100 млн. лв. за изплащане на стари задължения. Прогнозира се и недостиг на средства за болниците от 58 млн. лв.

## Трансфери, трансфери и... трансфери

Недоволни от проектобю-

джета са и пациентските организации. Предвидени са 391 млн. лв. за лекарства. За сравнение в актуализирания тазгодишен бюджет те са около 350 млн. лв. Но и тези средства изглеждат повече само на пръв поглед. От 2011 г. здравното министерство поетапно ще започне прехвърлянето на финансирането на скъпоструващото лечение от здравното министерство към НЗОК. За него годишно се изразходват около 100 млн. лв. Досега то се финансираше от министерството. От догодина ще тежи на бюджета на НЗОК. "Това ще предизвика недостиг на финансови средства за всички пациенти на домашно лечение, което излага на сериозен риск здравето на цялата нация", казва председателят на Националната пациентска организация д-р Станимир Хасърджиев.

Грубата равностметка показва, че реалните пари за здравеопазване са с над 400 млн. лв. по-малко от 2010 г.

Държавата още веднъж ще абдикира от своите задължения, а касата ще стане повече от солидарна и на практика ще се превърне в социален фонд.

Елена Петкова



► Крайно време е министър Дянков да пътува зад океана. Този човек е вреден за цялата държава, каза председателят на БЛС д-р Цветан Райчинов и скъса споразумението с правителството

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

## Къде се скъса нишката между договореното и проектобюджета на НЗОК за 2011 г.?

### Споразумението

**1.** Обещани: 65 млн. лв. до края на 2010 г. и още 60 млн. лв. до 3 януари 2011 г.

**2.** Всички пари, събрани от здравни вноски – 2,6 млрд. лв. да се изразходват за нуждите на здравноосигурените.

**3.** Събраните до края на 2010 г. по сметките на НЗОК налични суми от близо 1.5 млрд. лв. да се прехвърлят в републиканския бюджет.

**4.** До края на 2010 г. НЗОК трябва да изплати всички дължими суми на болниците.

### Проектобюджетът

**1.** Няма да бъдат разплатени. През 2011 г. са предвидени 100 млн. лв. за изплащане на стари задължения.

**2.** 340 млн. лв. от здравните вноски ще бъдат прехвърлени в бюджета на Министерството на здравеопазването за спешна помощ, хемодиализа и прочие. В спешната помощ се лекуват и много неосигурени.

**3.** Това няма да се случи. НЗОК пак ще трупа резерв.

**4.** Последното разплащане от 82 млн. лв. е предвидено за октомври. Ноември и декември ще бъдат заплатени през 2011 г. Прогнозира се недостиг от 58 млн. лв. за болниците през следващата година.

## Хубаво е, че споразумението отпадна



Споразумението беше подписано прибързано. Последвали са недоволства от страна на лекари и председателят на БЛС е разбрал за какво става въпрос. Едно от най-важните неща е, че парите, които досега са събирани за здравни вноски, ще си останат и няма да бъдат национализирани. Тези пари няма да бъдат използвани за следващата година, защото ще има 400 млн. лв. на разположение от здравни осигуровки. Това се прави, за да не се "изяде" всичко спестено през годината, а системата да се реформира на порции. 3.5 млрд. лв. ще влязат в здравеопазването. На

здравното министерство са необходими около 720 млн. лв. за догодина. Тъй като Българският лекарски съюз се оттегли от споразумението, вече не е необходимо да се прави трансферът, който тежи на главите на всички.

Здравеопазването не включва само НЗОК, а и здравното министерство, където има множество дейности - психична, спешна, интензивна, и затова то се нуждае от средства. За да има гаранция за изпълнението на тези дейности, на министерството са необходими около 700 млн. лв. Със споразумението, подписано с лекарите, се предвиждаше да се изразходват 2.6 млрд. лв. за здравеопазване, като за здравното министерство оставаха около 370 млн. лв. Това означаваше, че трябва да напусна министерството съвсем скоро, когато хората започнат да протестират.

► Д-р Стефан Константинов, министър на здравеопазването

# Всички са срещу бюджета на НОИ, но той ще бъде приет от кабинета

Осигурителният институт ще плаща ранните пенсии и догодина

Правителството ще приеме на заседанието си днес бюджета на Националния осигурителен институт за следващата година. След седмиците на упорити преговори в края на краищата той не беше подкрепен нито от работодателите, нито от синдикатите. В него ще бъде заложено обявеното от финансовия министър увеличаване на осигурителната вноска с 1.8%.

## Против увеличената вноска

Представителите на бизнеса не подкрепят бюджета на Държавното обществено осигуряване заради записаното в него увеличение с 1.8 процентни пункта вноска за пенсия от догодина. Ние поставихме няколко условия, в замяна на които можеше да дадем съгласие за по-висока осигурителна ставка, но половината от тях няма да бъдат изпълнени, припомни Цветан Симеонов, председател на БТПП. Най-важното искане на бизнеса беше изравняването на вноската за пенсия, която плащат ра-

ботодателят и работникът (в момента съотношението е 60:40), но то бе отхвърлено категорично от синдикатите. Освен това 77% от членовете на палатата са против вдигането на ставката с 1.8%, каза Симеонов. Три седмици нямаше никакъв напредък в разговорите с правителството и синдикатите, каза още той.

## Без решение за ранните пенсии

Работодателските организации са против и вкарването в проектобюджета на държавното осигуряване предложение на социалния министър Тотю Младенов още една година НОИ да плаща пенсията на работници първа и втора категория. Така включването на професионалните пенсионни фондове в системата се отлага за 2012 г.

“Крайно време е тези фондове да поемат задачата, за която са лицензирани. Не искаме те да създават предпоставки за източване на НОИ”, заяви Цветан Симеонов. Според него, ако причината за липсата на достатъчно средства в тях е в невнасянето на осигуровки от работодатели, има си начини да се преследват нарушителите и да се съберат вноските им. Ако най-после

не се предприемат мерки, още 10 години ще се удължава срокът, смята Симеонов. На тристранния съвет вчера министърът на труда е уверил социалните партньори, че до 30 юни 2011 г. ще има вече предложения за конкретни законодателни промени, които да решат проблема със социалните фондове.

## Синдикатите пак стягат стачка

Синдикатите също не са доволни от това развитие на проблема с професионалните фондове и отново заплашиха със стягане на редиците за протести на категорийни работници. Само че те са на коренно противоположно мнение от работодателите. Ние искаме да се отложи плащането от фондовете до 2014 г. Дотогава трябва да се създаде солидарен фонд към НОИ, който да поеме плащането на категорийните работници, обясни Иван Кокалов, вицепрезидент на КНСБ. Според него няма никаква гаранция, че до средата на следващата година правителството ще изготви законни промени. Проблемът ще се прехвърли и за 2012 г., смята Кокалов.

Мила Кисьова



► Управителят на НОИ Христина Митрева очаква дефицитът на института да намалее с 350 млн. лв. след влизането на осигурителната вноска с 1.8%

## И университетите се готвят за масови протести



► Сергей Игнатов е скептичен по отношение увеличаването на парите за образование през 2011 г.

СНИМКИ МАРИНА АНГЕЛОВА

Синдикатът по образованието заплаши да обжалва в европейски съд проектобюджета за 2011 г.

Съветът на ректорите реши, че ще започне подготовка за протестни действия, ако не бъдат отпуснати повече пари за висше образование. Ръководителите на държавните университети поискаха допълнителни 59 млн. лв. към вече разчетените в републиканския проектобюджет за 2011 г. 228.4 млн. лв. Според тях те са крайно недостатъчни, защото новоприетите студенти са над 15 хиляди. Ръстът на бъдещите висшисти тази година се равнява на 10.6% в сравнение с миналата, каза председателят на синдикат “Висше обра-

ла заложен още преди 10 години.

## Прецедент

За първи път от началото на прехода се случва парите за образование да са по-малко от предходна година. Това е прецедент, допълни Вълчева. Затова синдикатите заплашиха, че ще вземат крути мерки, а именно да обжалват проектобюджета в български или европейски съд, ако не се отпуснат повече пари за образование. Другият вариант е студентите да започнат да заплащат пълната такса за обучението си, каза още тя.

“Скептичен съм, но все пак е постижимо. Положението не е толкова драматично, защото в бюджета има резерв, който действа при кризисни ситуации. Тази година няма да е бляскава, но ще се справим”, каза министърът на образованието Сергей Игнатов в отговор на искането на преподаватели и синдикати.

Главният секретар на министерството Красимир Вълчев пък заяви, че в университетите, където са приети повече студенти, ще бъде направено минимално увеличение на субсидията, а там, където бъдещите висшисти са по-малко от миналата година, държавните пари ще бъдат намалени.

Елена Петкова



## МНОГО ИЛИ МАЛКО СА 66 ДНИ? ЗАВИСИ КАК ЩЕ ГИ ИЗЖИВЕЕТЕ.

Емоциите и приключенията оставяме на вас, ние ще се погрижим за спокойствието и сигурността.  
**Депозит 9,5 седмици** със срок 66 дни и лихва 3%\*.

\*Годишен лихвен процент за депозит над 500 евро.

Информация на **0 700 1 84 84**  
или на **www.unicreditbulbank.bg**

**UniCredit Bulbank**

# Заради ремонт в АЕЦ “Козлодуй” може да бъде ограничен износът на ток

Дефект в тръбите на системата за защита на шести блок на АЕЦ “Козлодуй” бави пускането му

Страната ни ще активира т.нар. студен резерв и може да ограничи износа на електричество, за да издържи енергийната ни система без работата на шести реактор на АЕЦ “Козлодуй”. Към студения резерв спадат блоковете в ТЕЦ Варна и ТЕЦ “Бобов дол”, както и повишаване на производството от големите водоелектрически централи. Възможно е износът на електроенергия да бъде намален с две трети. В момента България експортира около 1000 mW, коментира министърът на икономиката, енергетиката и туризма Трайчо Трайков. Най-вероятно планираният износ на 160 mW ток към Турция през ноември и декември няма да се осъществи. От началото на годината обаче южната ни съседка ще може да получава по 500 mW електричество от енергийната система на България.

Според енергийния министър ситуацията около спрението преди месец за планов ремонт реактор и забавеното му пускане заради открит дефект в 31 тръби от системата за защита няма да създаде проблеми, ако се предприемат корективни мерки за стабилизирането на системата.

## Отговорност

Реакторът беше спрял за планов годишен ремонт на 18 септември. На 28 септември е открит дефект в 31 от 60-те тръби от системата за защита на шести блок.

”Интересно какво щеше да се случи, ако тръбите бяха дали дефект в гаранционния си срок, а всъщност не се налагало да бъдат проверени през това време

Трайчо Трайков,  
министър на икономиката,  
енергетиката и туризма

►Трайчо Трайков успокоен, че няма опасност нито от режим на тока, нито от изтичане на радиация в атомната централа

СНИМКА МАРИНА АНГЕЛОВА

Активно по отстраняването на проблема се работи от 13 октомври. Според Трайков в доклада, който е получил от АЕЦ “Козлодуй” вчера, не е било достатъчно добре отразено какво е правено между тези две дати и затова ще поиска по-обстоятелствен доклад за ситуацията. Така ще се провери дали всичко в централата е свършено както трябва. Това не е първият проблем с тези



части - през 2006 г. е открит подобен дефект в пети блок на атомната централа. Плановият ремонт на този реактор е предвиден за пролетта на 2011 г.

Договорът за доставка на елементите от защитната система е сключен през 2004 г. Гаранционният им срок е 2 години, а профилактика трябва да се прави през 4 години. “Интересно какво щеше да се случи, ако те бяха

дали дефект в гаранционния си срок, а всъщност не се налагало да бъдат проверени през това време”, риторично попита министърът.

## Конструктивен дефект

Трайков лично посети вчера АЕЦ “Козлодуй”, за да се запознае с обстановката, а по-късно проведе среща с ръководителите на Електроенергийния систе-

мен оператор (ЕСО) - Иван Йотов, и на Централното диспечерско управление (ЦДУ) - Митю Христозов. Според енергийния министър откритият дефект не е създал опасност за здравето на хората. “Най-вероятно проблемът е свързан с конструктивен дефект на тръбите”, заяви Трайков. Той уточни, че се водят разговори с ръководството на руската държавна кор-

порация “Росатом”, в чиято структура влиза производител на тези елементи - “Хидропрес”. Новите тръби ще бъдат доставени на символични по думите на Трайков цени и в следващите 3-4 седмици ремонтът трябва да приключи и шести блок на АЕЦ “Козлодуй” да бъде включен отново в енергийната система.

Елена Пулчева

# ТВ клипове “втора употреба” ще карат българите да почиват в страната

Маркетингова кампания за 5.4 млн. лв. трябва да доведе до 10% ръст на вътрешния туризъм

Рекламните клипове за възможностите за туризъм в България, които бяха пуснати през септември по 4 паневропейски канала, ще бъдат префасонирани и ще се излъчват и по 6 национални телевизии от декември. Това е най-важната част от новата маркетингова кампания на Министерството на икономиката, енергетиката и туризма (МИЕТ), която е на обща стойност от около 5.4 млн. лв., осигурени от Оперативна програма “Регионално развитие”. Целта ѝ е да увеличи с

10% почиващите в страната българи, които към септември за предходните 12 месеца са били около 1.2 млн. души.

Само за 300 пъти излъчване на спотове “втора употреба” е предвиден най-голям рекламен бюджет - близо 720 хил. лв. от около 1.4 млн. лв. “Пари и време за разработването на нови клипове няма”, коментира отговарящият за туристическия бранш зам.-министър Иво Маринов. Предвижда се тази телевизионна реклама да достигне и до 72% от таргет аудиторията.

## Римейк на клиповете

Клиповете, които в момента се излъчват по Eurosport, Euronews, National Geographic Channel и Discovery Channel,

представят общия имидж на България, възможностите за културен, за еко- и селски и за SPA и уелнес туризъм. Предвижда се да бъде “изрязана” частта, в която се появява посланието, предназначено за чужденците, “Магията живее тук” и то да бъде заменено с някакво друго. Клиповете всъщност бяха изработени по поръчка на закритата Държавна агенция по туризъм още преди повече от година и стойността им бе 843 хил. лв.

## Непознатата България

Рекламната кампания, насочена към българските туристи, ще бъде масова и ще обхваща още 3 радиа, 11 сайта, близо 15 печатни медии и

80 билборда. За останалите рекламни канали ще се акцентира на непознати места в България, но кои ще бъдат те, все още не е ясно. Идеята на консорциума изгълнител на рекламната кампания “Про Инвест Бизнес Груп Партнерс 3” е да се промоцират места, които не са известни, тъй като се смята, че българинът е с нагласа, че е видял или познава всичко в страната или пък ако не е имал време да посети местата, които е пропуснал. В момента се търсят снимки и идеи за “непознатите места”. Част от рекламния проект ще бъде и разработването на календар с туристически събития, който ще е част от сайта на МИЕТ.

Дарина Черкезова



►Рекламната кампания ще популяризира малко познати места в България като село Делчево в района на Гогово (на снимката)



**Интервю** Иванка Иванова, директор на правната програма на институт “Отворено общество”

# Истинският въпрос е защо прокуратурата не разследва Доган

Това дело е “невъзможно”, защото се гледа от грешна институция, а законът е сбъркан

► **Госпожо Иванова, делото за конфликт на интереси във Висшия административен съд срещу Ахмед Доган приключи без присъда. Какви са вашите наблюдения и можеше ли развръзката да е друга?**

- Аз следя реакциите по това решение и забелязвам, че и в медиите, и по форумите са много агресивни срещу съда и състава, който постанови това решение. Аз мисля обаче, че не трябва да търсим отговорност в съда за това, което се случи. Защото в тази ситуация този съд не може да каже нищо повече. Самото производство е абсурдно и този абсурд идва от самия закон за конфликт на интереси.

► **Какъв е проблемът със закона?**

- Самият закон е погрешно възприет като инструмент за борба с корупцията по високите етажи на властта. Той беше представен за такъв през 2008, когато беше гласуван от НС, но регулацията на конфликта на интереси по същество е етична регулация и има за цел превенция. Тоест да не се стига изобщо до размяна на някакви материални облиги.

От друга страна, ако това все пак се е случило, прокуратурата трябва да събере доказателства и да докаже едно от двете твърдения - или за подкуп, или за търговия с влияние. Но такова дело се води в наказателен съд, а не в административен.

► **Да, но от ВАС се искаше да установи именно дали Доган е действал в ситуация на конфликт на интереси.**

- В нашия закон самата дефиниция на конфликт на интереси е съвсем противоречива и неясна. Защото тя сблъсква, от една страна, опита за превенция с нещо, което е на практика дефиниция на полупрестъпление. В закона се съдържат думите “може да повлияе” - т.е. имаме една бъдеща ситуация. И това е елементът на превенция. Но по-нататък целият закон предвижда сезирането за конфликт да става, след като ситуацията вече е консумирана. Работата е там, че ако ситуацията е консумирана, тя е за наказателен съд. И един административен съд няма какво да постанови, защото няма предмет на спор.

► **Тоест проблемът е, че делото е внесено в грешната институция.**

- Да. Погрешно искане пред погрешна институция. Административният съд може да се произнесе в случай, че има някакъв спор. А такъв няма, защото самият закон не предвижда спорна ситуация. Или имаме действия за превенция на конфликт, или имаме ситуация на конфликт. Парламентарната комисия смята, че Ахмед Доган, подписвайки този договор, е изпаднал в конфликт на интереси. Доминиращото мнение във ВАС е, че не е доказано какъв е частният интерес от договорите, т.е. какво наистина той е направил срещу тези пари. Но това всъщност означава прокуратурата да докаже търговия с влияние или подкуп. Прокуратурата очевидно е запозната със случая, защото представи своята позиция пред ВАС. И истинският въпрос е, ако тя е убедена, че е имало размяна на пари и привиден договор, защо не е започнала разследване за извършено престъпление?

► **Делото обаче е факт. Можем ли да обвиняваме съдиите, че са взели “грешното” решение, още повече че има особено мнение на съдия Марина Михайлова, което звучи сякаш е имало шанс съдът да се произнесе срещу Доган?**

- Съдът може да бъде обвиняван единствено, че е приел да разглежда подобно безпредметно дело. Че е проявил вид страхливост или безволие. Имам предвид не страхливост да осъди една политическа фигура, а страхливост да отхвърли едно невъзможно дело. А то е точно такова, защото административният съд просто няма как да правораздава върху този закон.

► **Все пак как трябва да тълкуваме документа по решението и мотивите на съда? Защо съдът се разцепи в мненията си?**

- Различните мнения в случая съвсем не са толкова важни. Дефиницията за конфликт на интереси просто е много объркана. В цялото решение на съда има едно-единствено изречение, върху което трябва да се спрем. И то е, че Доган е подал непълна декларация и това предвижда определени санкции. Всички ос-

” Съдът може да бъде обвиняван единствено, че е приел да разглежда подобно безпредметно дело

танали мотиви и думи са разсъждения върху празно поле. ВАС не е органът, който трябва да отсъди за непълната декларация. Това е работа на наказателен съд. Това е нарушение, но за него има определени други санкции.

Пак повтарям. Този закон е проблемен от гледна точка на това, че е наговарен с очаквания да громи корупцията по високите етажи на властта, докато основната му функция трябва да е да оказва превенция на конфликта на интереси. Трябва да се сърдим на законодателя, че законът е в този вид.

► **А защо законът е в този вид?**

- Защото у нас е драматично изкористен процесът, по който се взимат законодателни решения. Сегашните ни закони масово не отговарят на реалната ситуация тук и сега, а са правени, за да регулират нещо в бъдещето или пък за да влезем в ЕС. Някои от тях може и да са приети с користни цели.

Нямаме никакви гаранции за това един закон да бъде добър. В други страни - предварителна оценка за въздействие на обществото, финансова обосновка, оценка на изискваните ресурси, да се покаже, че решението е единствено с този закон. У нас през 2008 г. аз не видях нито един експерт да се подпише под документ, който да казва, че този закон наистина ще бъде един работещ закон за борба с корупцията по високите етажи. И аз не мисля, че той е такъв.

**Ани Коджаиванова**



СНИМКА БОБИТОШЕВ

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ  
ЕВРОПЕЙСКИ ФОНД ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

РУМЪНСКО ПРАВИТЕЛСТВО

БЪЛГАРСКО ПРАВИТЕЛСТВО

Министерство на финансите

**Образец на обява за откриване на процедура за определяне на изпълнител по т. II (1) от Заповед № ЗМФ – 249/13.03.2009 г.**

**О Б Я В А ЗА ОТКРИВАНЕ НА ПРОЦЕДУРА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛ**

Проект № 2 (2i) - 3.3-8 „Prevention for safety on road traffic in trans border area” (Превенция по безопасност на движението в трансграничния регион)  
Дата на публикуване 20.10.2010г.

Програма за трансгранично сътрудничество Румъния – България 2007-2013  
Възложител: Сдружение „Врачански Регионален Институт по труда и социалната политика”

На основание чл.1, ал.1 и чл. 7 от Постановление № 55 на МС от 12 март 2007 г. за условията и реда за определяне на изпълнител от страна на бенефициенти на договорена безвъзмездна финансова помощ от Структурните фондове на Европейския съюз и от Програма ФАР на Европейския съюз,  
Сдружение „Врачански регионален институт по труда и социалната политика”, със седалище в гр. Враца и адрес на управление: ул. „Поп Буйклийски” № 12, ап.10,  
адрес за кореспонденция (ако е различен от адреса на управление): гр. Враца, ул. Васил Кънчов, № 78, ет.2, в сградата на Автогара, тел.: +35992/665162, факс: +35992/665162, Интернет адрес: vritsp@mail.bg, лице за контакт: Доля Ценова Иванова на длъжност Ръководител проект, тел.: +359887071898, в качеството си на бенефициент по Договор за безвъзмездна финансова помощ № MIS – ETC Code 659 и договор – номер 60605/10.09.2010г. обявява процедура за определяне на изпълнител – Открит избор с обект:

1. Автомобилен симулатор за обучение – 2 бр.
2. Интерактивна система за обучение – 1 бр.;
3. ЛОТ 2 Доставка на Оборудван автомобил за провеждане на обучение по безопасност на движението – 2 бр.

Пояснителният документ и документацията за провежданата процедура могат да се получат на адрес: гр. Враца, ул. Васил Кънчов, № 78 ет.2, в сградата на Автогара всеки работен ден от 9.00ч. до 17.00ч.  
Оферти се подават на адрес: гр. Враца, ул. Васил Кънчов, № 78 ет.2, в сградата на Автогара всеки работен ден до 17.00ч. на 08.11.2010г.

“Този документ е създаден с финансовата подкрепа на Програмата за трансгранично сътрудничество Румъния – България 2007-2013, финансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за Регионално Развитие. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от ВРИСП и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и Договарящия орган.”

Общи граници. Общи решения.  
www.cbromaniabulgaria.eu  
Инвестираме в бъдещето ти!

Програма за Трансгранично Сътрудничество Румъния-България е финансирана от Европейския съюз чрез Европейския фонд за Регионално Развитие  
Съдържанието на този материал не представлява непременно официалната позиция на Европейския съюз

# Румъния гласува следващата седмица вот на недоверие

При успех на вота опозицията обеща пониски данъци

Опозиционните партии в Румъния внесоха тази седмица вот на недоверие към правителството след масови протести в страната срещу бюджетните съкращения, договорени от премиера Емил Бок. Орязването на разходите е част от договорката за отпуснатия на Румъния финансов спасителен пакет на стойност 20 млрд. EUR от Международния валутен фонд, Световната банка и Европейския съюз. Опозицията иска промени в мерките за финансова дисциплина преди договарянето на удължаване на програмата на МВФ за 2011 г. Шансовете за успех на вота обаче изглеждат минимални, въпреки че сегашното правителство на Румъния е крайно непопулярно. Кабинетът разчита на минимално мнозинство в парламента, който следващата седмица, на 27 октомври, трябва да гласува вота.



## Заплаха за националната валута

Според анализатори международните и вътрешните пазари ще бъдат сериозно обезпокоени от евентуален успех на вота. Макар чрез него политическата ситуация да бъде временно стабилизирана, политиките на опозицията срещат слаба подкрепа дори от икономисти, противопоставящи се на сегашните дисциплинарни мерки. Опозицията възнамерява да отмени плоския данък печалба и да въведе прогресивен. Премиерът Емил Бок и управителят на националната банка определе-

лиха този ход като популистски. Вотът на недоверие може да предизвика падането на левта до най-ниското й ниво от повече от три месеца, въпреки че се очаква централната банка да се намеси, ако валутата попадне под значителен натиск.

## Протести гокрай

Протестите обаче все още не са утихнали. Очакват се и нови заради вдигането на ДДС от 19 до 24%, оряване на заплатите в публичния сектор с 1/4 и вдигането на възрастта за пенсиониране до 65 години. Исканите от МВФ мерки целят намаля-

4.4

▶ процента бюджетен дефицит трябва да постигне Румъния през 2011 г.

▶ Кабинетът на Емил Бок разчита на минимално мнозинство в парламента, който трябва да гласува вота на 27 октомври

СНИМКА REUTERS

ване на бюджетния дефицит на Румъния от 7.4% от БВП през 2009 г. до 4.4% през 2011 г. Наложени изисквания обаче дойдоха в момента, когато страната е изправена пред растяща безработица, срутващи се цени на имотите и отлив на чуждестранни инвестиции.

В момента Румъния се намира в най-дълбоката икономическа криза от падането на комунизма насам. Икономиката на страната се е свила със 7% през миналата година и въпреки слабия растеж през второто тримесечие се очаква да се свие още до края на 2010 г. ■

# Брюксел няма да наказва Париж заради ромите

Франция се отърва без дело в Съда в Люксембург

ските и румънските ромите депортираха през Втората световна война.

## Реакция

“Щастлив съм, че разумът надделя”, каза след обявяването на решението френският президент Никола Саркози. По думите му решението на Европейската комисия е продиктувано от факта, че никога не е имало дискриминация в действията на Франция.

Еврокомисарят по правосъдието Вивиан Рединг прекрати започнатата наказателна процедура срещу Франция заради експулсирането на ромите. Според нея Париж е успял да даде достатъчно гаранции, че ще отговори на изискванията на Европейския съюз за промяна във френското законодателство. Промените са в съответствие с правилата в европейската директива за свободното движение на хора в ЕС.

## Спазване на срока

Европейската комисия беше дала срок на Париж до миналия петък да предостави уверения, че ще предприеме необходимите законови промени. В противен случай френската страна беше заплашена от съдебно дело в Съда в Люксембург. ■

## Остра кривука

По-рано еврокомисар Рединг сравни действията на Франция спрямо българ-



СНИМКА BLOOMBERG

# Гърция продаде дълг за 1.17 млрд. EUR

Според анализаторите пазарът одобрява политиката на съкращения на правителството

Гърция набра общо 1.17 млрд. EUR от емисията държавни облигации с тримесечен падеж и доходност от 3.75%. Първоначалният план е бил за продажбата на дълг в размер на 900 млн. EUR, но сумата е скочила след получени оферти за 4.67 млрд. EUR.

## Интерпретации

Анализаторите интерпретират успешната емисия като знак за повишено доверие в южната ни съседка. Към това насочва и по-ниският лихвен процент, който при аналогично предлагане през септември достигна 3.98%. “При тази емисия имахме и 51% привлечени чуждестранни капитали срещу 70% през септември. В абсолютни стойности обаче сумата е два пъти по-висо-

ка”, обясни директорът на Агенцията за управление на публичния дълг Петрос Кристоудулу.

## Дългове

Продажбата на дълг идва седмица след като Гърция набра други 1.17 млрд. EUR при доходност от 4.54% (срещу 4.82% през септември) и шестмесечен падеж. Общият дълг, с който почти фалиралата държава трябва да се справи, е 300 млрд. EUR.

## Антикризисни мерки

Междувременно премиерът Георгиос Папандреу обяви план за изход от recessiona на стойност 2.6 млрд. EUR. Планът включва субсидии, които да помогнат на търговците да покриват социалните си вноски, както и на младежи и жени да започнат собствен бизнес. Средствата са осигурени със съфинансиране от ЕС, от които 1 млрд. EUR вече са одобрени. ■

# Хедж фондовете ще се движат свободно в ЕС с европейски паспорт

Финансовите лидери на общността постигнаха единодушно споразумение за регулиране на индустрията

Споразумение за въвеждане на общ “европейски паспорт”, чрез който хедж фондовете да може да изпълняват дейност във всички 27 държави членки, постигнаха европейските финансови министри по време на срещата си в Люксембург. Преди няколко дни ЕК обяви, че паспортната система ще обхваща и одиторските компании. До пълното единодушие за регулациите в индустрията на стойност трилиони долари се стигна след продължителните спорове между Франция и Великобритания. Париж настоява новият орган за регулация на пазара на ценни книжа (European Securities and Markets Authority) да поеме

контрола над издаването на паспортите. Великобритания, към която се очаква да се насочи потокът от сертифицирани хедж фондове, обаче се обяви против преотстъпването на такава отговорност на новата организация.

## Първи регулации

Еврокомисарят по финансовите въпроси Мишел Барние събщи, че това е първият случай, при който хедж фондовете са станали обект на европейски регулации. Според него ясните и строги нови правила ще повишат прозрачността в сектора. Постигнатото споразумение между страните предстои да бъде гласувано през следващия месец от Европейския парламент.

## Нови стари игеи

По време на срещата си в Люксембург лидерите обсъдиха и въвеждането на данък върху банковите



▶ За първи път хедж фондовете стават обект на европейски регулации, каза еврокомисарят по финансовите въпроси Мишел Барние

СНИМКА BLOOMBERG

печалби и единен данък върху финансовите сделки (напр. купуване на акции или облигации). Общ европейски данък обаче засега не е много вероятен, тъй като според министрите той би бил ефективен, ако

се въведе в глобален план. Великобритания, Германия и Франция вече имат такъв данък, но върху стойности от банковите балансови отчети. Идеята е сега да се постави началото на общо европейско облагане. ■

## Цитат

„Подкрепяме КФН в желанието да се достигне до цена, която не носи загуби

► Орлин Пенев, председател на УС на Асоциация на българските застрахователи



# КОМПАНИИ И ПАЗАРИ

Заради колите без “Гражданска отговорност”

## Границите отново може да бъдат затворени

До края на март трябва да заработи единна информационна система за бързо отчитане на полицата

Броят на регистрираните автомобили, които нямат задължителната застраховка “Гражданска отговорност”, продължава да расте. Това каза Борислав Богоев, зам.-председател на КФН, ръководещ управление “Застрахователен надзор”, по време на пресконференция на постоянно действащата работна група по въпросите на задължителните застраховки. На брифинга присъстваха участниците в междуведомствената работна група с представители на КФН, Министерството на вътрешните работи, Министерския съвет, Министерството на финансите, Асоциацията на българските застрахователи, Гаранционния фонд и Националното бюро на българските автомобилни застрахователи.

### Опасност

“В момента без задължителната застраховка са малко над 22% от автомобилите”, добави Борислав Богоев. По думите му, когато на 15 юли той е встъпил на поста си, незастрахованите коли са били 21.33%. Именно проблемът с ниския обхват е сред най-сериозните на пазара, категорични са участниците на пазара. Според изискванията на Европейската комисия незастрахова-

ните автомобили не трябва да са повече от 10% от регистрираните.

Неспазването на този праг може да доведе до прецедент в историята на ЕС и да се наложи българските граждани да бъдат проверявани на границата за задължителната застраховка. “Може да паднат бариерите и отново да започнат да ни проверяват както преди 2007 г., а това ще е обидно”, добави Борислав Богоев. Той обясни, че България е представила и други цифри, които показват, че нещата не са толкова фрапиращи. Зам.-председателят на КФН даде пример с това, че незастрахованите в ПТП са 1.3%, а незастрахованите с претенции към ГФ са едва 1.16%. “Дано ЕК никога да не предприеме действия за проверка на нашите автомобили”, каза още Борислав Богоев.

“България е последна по обхват, като 700 хил. коли се движат без задължителната застраховка”, каза Атанас Табов, председател на УС на Националното бюро на българските автомобилни застрахователи. По думите му проверката по границите за ГО на българските автомобили е спряла, след като през август 2008 г. е подписан многостранният

гаранционен договор - т.нар. “Зелена карта”. “След подписването на договора до момента са станали 295 ПТП с незастраховани български автомобили”, твърди Табов. По думите му изплатените претенции за тези водачи са за около 2 млн. лв. “В Гърция български водач без застраховка убива четирима души и се очаква искът да е около 2 млн. EUR” добави Атанас Табов.

### Контрол

“Предприемаме мащабна кампания за контрола на движението по пътищата и специално ще се следи за ГО”, категоричен беше шефът на КАТ комисар Алекси Стратиев. Според него водачи без ГО, които са направили ПТП, заплащат големите суми за обезщетения от джоба си по съдебен път. “Ако колата няма задължителната застраховка, документите ѝ се вземат и се връщат на водача, когато плати полицата”, добави Алекси Стратиев.

Председателят на УС на Гаранционния фонд Борислав Михайлов от своя страна обяви, че претенциите към фонда за първите девет месеца на 2010 г. са над 1000, а изплатените суми по тях са за 4.5 млн. лв. “За цялата 2009 г. фондът



► Може да започнат да ни проверяват както преди 2007 г., а това ще е обидно, каза Борислав Богоев (вжясно)

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

е изплатил над 6 млн. лв.”, твърди Борислав Михайлов. “Тези пари са от редовните водачи, но по силата на закона ние трябва да платим за тези, които нямат задължителната застраховка”, добави Борислав Михайлов.

### Първа стъпка

Първата стъпка за решаване на многобройните проблеми по “Гражданска отговорност” е единната информационна система, която ще позволи бързото отчитане

на полиците. Председателят на УС на АБЗ Орлин Пенев изрази увереност, че до края на март 2011 г. ще започне тестването на системата. “В момента разглеждаме предложенията и в рамките на 10 дни трябва да бъде избрана фирмата изпълнител, която да изгради единната информационна система”, добави Орлин Пенев. По думите му срокът за изпълнение е 95 работни дни. За да бъде издадена на хартиен носител, полицата първо трябва

да получи уникален номер, който ще се издава от единната база данни, разясниха от бранша.

От своя страна Борислав Михайлов добави, че се водят преговори и за изграждане на единна система, която да събира данните от ПТП. “Това ще даде възможност за справедливо определяне на цената и ще помогне за преминаване към системата бонус-малус”, обясни Борислав Михайлов.

Атанас Христов

## Приходите на “Слънчо” се понижават с 2%

Печалбата на дружеството намалява до 1.03 млн. лв.

Производителят на детски и диетични храни на зърнена основа “Слънчо” АД отчете 2% спад на приходите си през първите девет месеца на 2010 г., показва неконсолидираният отчет на дружеството. Оборътът на компанията за януари - септември тази

година е 3.11 млн. лв., а за деветмесечието на миналата година беше 3.17 млн. лв. С основна тежест при формиране на общите приходи са продажбите, които са с 96.9% дял в оборота. Продажбите в края на септември 2010 г. са 3.01 млн. лв., което е 3.4% спад на годишна база.

Разходите за дейността се свиват с 0.8% до 1.96 млн. лв. Печалбата на “Слънчо” АД намалява

с 6.1% на годишна база. Положителният финансов резултат на дружеството за деветмесечието на 2010 г. е 1.03 млн. лв., а година по-рано беше 1.1 млн. лв.

От допълнителните материали към отчета се вижда, че “Почивен комплекс - РМ” ЕООД държи 74.79% от акциите на производителя на храни. Другият голям акционер е Виктор Михайлов, който има 19.7%. Едноличен собственик на мажоритаря

в “Слънчо” е именно Виктор Михайлов, което означава, че той има 74.99% от акциите.

Последната сделка с акциите на “Слънчо” е от 31 май тази година, когато 17 хил. лота, или 1.06% от капитала, смениха собственика си на цена 12 лв. Купувачи на книгата са ДФ “Инвест Актив” и ДФ “Инвест Класик”, които са купили съответно 7083 и 9917 акции.

Атанас Христов

# Mobil

0800 1 4004

НАЦИОНАЛЕН БЕЗПЛАТЕН ТЕЛЕФОН ЗА ЗАЯВКИ НА ВСИЧКИ СМАЗОЧНИ ПРОДУКТИ MOBIL



www.omnicar.bg

ОФИЦИАЛНИЯТ ДИСТРИБУТОР НА MOBIL ЗА БЪЛГАРИЯ

ОМНИКАР БГ ЕООД

# Доларът ще остане дълго в изкуствен нокдаун

## Анализаторите очакват през първото тримесечие на 2011 г. щатската валута да пропадне до около 1.5 EUR/USD

От най-могъщата и използвана в света валута за по-малко от два месеца доларът се превърна в най-губещата парична единица и стана боксова круша за инвеститорите. Американската валута губи позиции срещу всички водещи конкуренти, но това носи само позитиви за щатската икономика.

Динамичният спад на долара кара все повече анализатори да коригират надолу прогнозите си за стойността на валутата през следващите отчетни периоди. Американската банка Goldman Sachs прогнозира, че в края на първото тримесечие на 2011 г. двойката евро/долар ще се движи около 1.5 EUR/USD, след което ще последва поевтиняване на еврото до 1.25 EUR/USD.

### Тренд

Рязкото спускане на долара спрямо еврото започна в края на август, когато председателят на Федералния резерв на САЩ Бен Бернанке обяви, че централната банка ще предприеме нови действия за наливане на ликвидност в щатската икономика, с които в обращение ще влязат още 1 трлн. USD. Оттогава досега американската валута се раздели със 7% от стойността си спрямо еврото и в крайна сметка кросът на двете валути премина над 1.4 EUR/USD, което не се беше случвало от началото на годината.

Доларът се задъхва и срещу останалите водещи валути. Спреди японската йена той докосна 15-годишно дъно. Още по-фрапиращ е спадът срещу швейцарския франк. След близо шестмесечно поскъпване швейцарската валута отбеляза исторически рекорд спрямо долара, като стойността му вече е по-голяма от тази на щатската валута. Подобна е ситуацията и с австралийския долар, който постигна паритет с долара на ниво от 1.0002 USD/AUD. До такива нива австралийската валута е стигала единствено през 1983 г. Големият износ на природни богатства от Австралия към Китай усия да оскъпи местната валута със 100%. Така от 2.063 USD/AUD през 2001 г. в понеделник цената му вече беше пъти по-висока.

Слабият долар е напълно задоволителен за САЩ. С бюджетен дефицит от близо 1.3 трлн. USD и отрицателно търговско салдо от 330 млрд. USD на САЩ не остава нищо друго, освен да търсят начин да обезценят долара. С тези свои действия те на практика се включват във „валутната война“, която досега водеха основно развиващите се държави.

Изказване по този въпрос пред Bloomberg направи Мартин Фелдщайн, професор в Харвард и бивш главен икономически съветник на президента Роналд Рейгън. По неговите думи доларът ще продължава да поевтинява, докато Фед не излезе с точни цифри около готвения план за стимулиране на икономиката. Той добавя, че Америка освен от по-евтиния износ ще спечели и от по-голямото потребление на американски стоки.

Евтината валута оскъпява вноса и логично стимулира вътрешното производство.

### Ефект

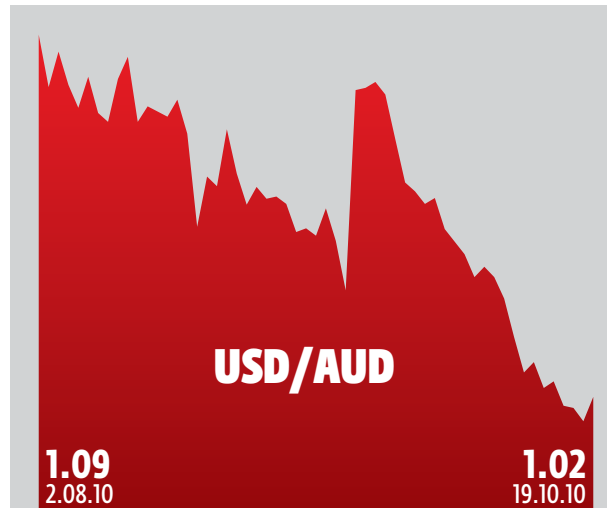
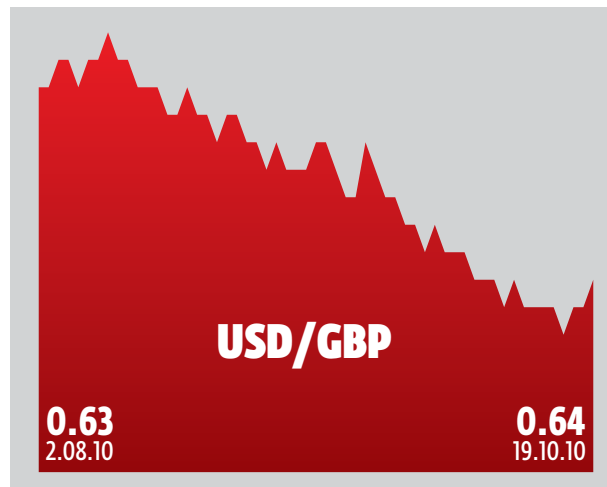
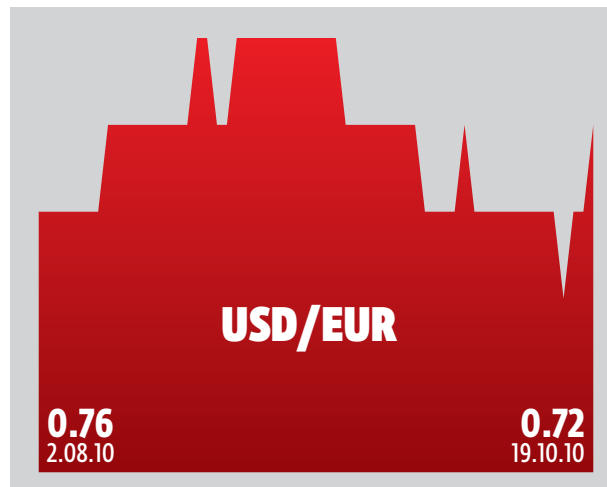
Положителната тенденция от евтиния долар вече може и реално да се наблюдава. Основен индикатор за това са борсовите индекси в САЩ. Откакто Фед обявиха решението си да изкупуват държавен дълг, обезпечен с ипотеки, индексът Dow Jones скочи с 12% и за пръв път от май насам премина над нивото от 11 000 пункта. Широкият индекс S&P 500 също скочи с 13% от изказването досега.

### Европейската алтернатива

Тези показатели са сигурен знак, че потребителското и бизнес доверието в САЩ се увеличават. А това означава само едно - моделът на излизане от кризата за Америка отново е проработил. Което всъщност е повече натежава в полза на доводите, че въпреки голямата правителствена задълъжнялост в Европа страните от Стария континент трябва да излезат още пари в икономиките. Което може да завърти колелото на инфлация, обезценка на валутите и така... всичко отначало.

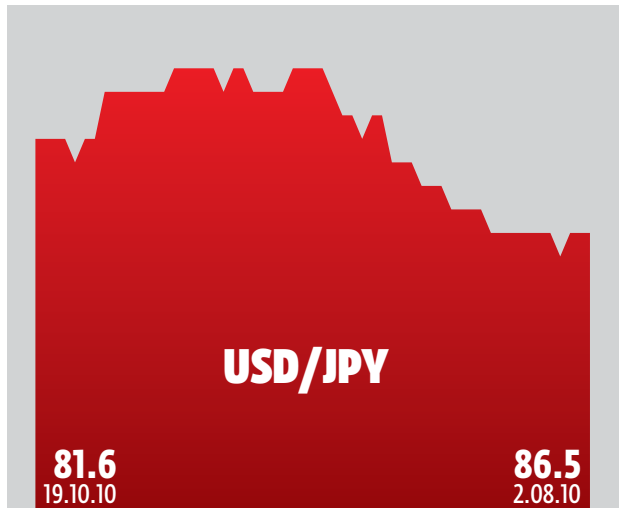
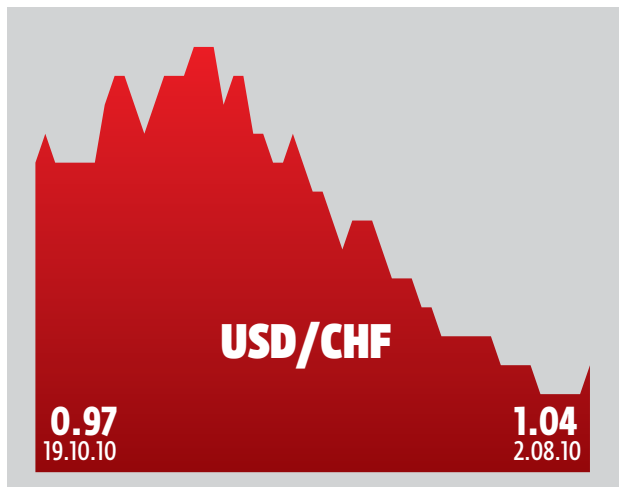
Георги Георгиев

## Движение на долара спрямо основните валути



” Не виждам защо САЩ да не искат слаб долар, при положение че сме във времена, в които дефлацията е най-големият риск и икономическият растеж е под нормалните нива

► Джим О'Нийл, председател на Goldman Sachs Asset Management в Лондон



## Логично е да има обезценка при намален износ

Достигането до ниво от 1.50 на долара спрямо еврото е нещо, което не трябва да ни учудва. Дори напротив - смятам, че преодоляването на няколко важни съпротиви през последните седмици прави правителството на единната валута до тези нива наистина реално. При сегашната международна ситуация доларът може да достигне до дъната си от края на миналата година спрямо еврото, които са разположени около 1.5140. С оглед на по-дългосрочната картина обаче ще бъде нужно да се види дали единната валута ще успее да преодолее тези нива. Опасенията около плановете на Фед да налива пари в икономиката е главната

Георги Иванов, "БенчМарк Финанс"

” Опасенията около плановете на Фед да налива пари в икономиката е причина за рязкото поевтиняване на долара

причина за рязкото поевтиняване на долара. При равни други условия увеличаването на парите в обращение в икономиката води до нарастване на инфлацията, защото повишеното предлагане на пари намалява тяхната стойност. Подобни бяха и очакванията, когато Фед за пръв път наля лик-

видност в американската икономика преди 2 години. Все пак тогава се видя, че слабото потребление поне на този етап опровергава опасенията за висока инфлация в САЩ. Дори да не станем свидетели на реално осезаемо увеличаване на инфлацията, все пак доларът може да попадне под натиска на останалите валути. Самият факт, че вече се говори за допълнителни стимули от страна на щатската централна банка в период, когато се очакваше възстановяване на икономиката, е достатъчен това да се случи.

Относно опасенията, че САЩ също се включват във „валутната война“, смятам, че самият термин

е малко преувеличен. Не сме наблюдавали някакви драстични мерки от страна на централни банки с изключение на няколко краткосрочни интервенции. Това навява на мисълта, че не можем да говорим за „война“ в истинския й смисъл. Разбира се, особено в период, когато износът на една държава е затруднен, е нормално местната централна банка и/или правителство да се опитат да обезценят в известна степен валутата ѝ. Все пак по-дългосрочна промяна в курса не е по силите на която и да е институция поради факта, че форекс пазарът е изключително ликвиден и трудно може да му се повлияе за по-дълъг период от време.

# Спадът в цените на жилищата се забавя, но продължава

На пазара продължава да няма купувачи със стабилни доходи

За по-малко от месец втора посредническа компания отчете забавяне в спада на жилищния пазар в София. Данните на "Райфайзен имоти", което е 100% собственост на Райфайзенбанк България, показват стабилизиране на офертните цени в големите градове през третото тримесечие на годината. Според тях за този период цените са паднали със 7.2%, след като през пролетта дори са отбелязали лек ръст. Минимално понижение показва и новият доклад на "Българскиан пропертис", според който между юни и септември сделки на жилищния пазар в столицата са се сключвали на нива с 3.5% по-ниски спрямо тези от предходното тримесечие.

## Завръщане

Според анализите на "Райфайзен имоти" тенденцията на жилищния пазар през последните месеци е към стабилизация и по-голяма активност. "Активизира се група от потенциални клиенти, които до този момент не са били в състояние да пристъпят към покупка на жилище поради сравнително високите цени. Това в повечето случаи са млади семейства с немного високи, но стабилни доходи, които биха могли да обслужват жилищен кредит при адекватни цени на имотите", отчетоха от компанията.

В същото време поддържаният от нея индекс на цените на жилищния пазар показва завръщане към нивата от средата на 2007 г. Подобна тенденция потвърждава и статистиката на портала imotibg.com, макар и според собственика

му Любомир Станимиров продавачите все още трудно да свалят цените. Данните на портала например показват, че двустайно жилище в столичния жк "Люлин 10" сега се предлага средно за 686 EUR/кв. м. Ако цената се намали с 15%, колкото е средната отстъпка при сделка в момента, стойността на имота се доближава до тази от първата половина на 2007 г.

## Прилики и разлики

Според Любомир Станимиров обаче голямата разлика от годините преди кризата не са цените, а купувачите. "Заради лесното кредитиране през 2007 г. те бяха с поне 80% повече. Сега купувачи няма, следователно няма и пазар, въпреки че цените на жилищата падат", обобщил той. Според него кредитният пазар остава труден, въпреки че банките активно промоцират жилищните си кредити и предлагат все по-облекчени условия. Причината е, че малко хора покриват изискванията за стабилност и прозрачност на доходите. "Ако преди за кредит бе достатъчна една служебна бележка, сега банките не може да действат по този начин, защото рискът е прекалено висок", посочи Станимиров. По тази причина той не очаква бързо възстановяване на имотния пазар. Още повече че от него липсва и друга голяма група - инвеститорите в имоти и спекулативните играчи, които формираха около 40% от търсенето преди кризата. По тази причина прогнозите на Любомир Станимиров са за слаб пазар и продължаващ, макар и незначителен спад на жилищните цени и догодина. От "Райфайзен имоти" също прогнозира бавно и диференцирано за различните видове имоти



► Жилищният пазар в София остава слаб, макар и да претърпя сериозен спад на цените през последните години

СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

# 7.2

► процента е спадът на цените на жилищата в София през третото спрямо второто тримесечие на годината

възстановяване на пазара, без да се обвързват с конкретни срокове.

Според дружеството въпреки лекото оживление разминаването в цените между купувачи и продавачи все още е съществено и това не позволява ръст в броя сделки.

Радостина Маркова

## “Нефт и газ” промени името на търговец на петрол

Публичната компания купи 100% от “Химимпорт-Петрол-Варна” в средата на август

Публичното дружество “Проучване и добив на нефт и газ” АД промени името на дъщерната си компания, която е търговец на петрол, показва съобщение до инвестиционната общност. “Химимпорт-Петрол-Варна” ЕООД, което беше купено на 100% в средата на август, вече ще носи името “Химойл БГ” ЕООД. ПДНГ стана едноличен

собственик на търговеца на петрол, след като купи всичките 100 дяла с номинал 50 лв. Управител на дружеството е бившият изпълнителен директор на “Еларг Ф33” АД СИЦ Стоян Малкочев. В началото на октомври Стоян Малкочев беше избран и за председател на управителния съвет на ПДНГ, като зае мястото на Петър Ангелов.

Според годишния отчет за 2009 г. “Химойл БГ” няма никакви приходи и разходи. Единствените активи на дружеството са 5 хил. лв. в брой, а в пасивите е записан единствено капиталът.

Последният предаден отчет на “Проучване и

добив на нефт и газ” е консолидираният за второто тримесечие на тази година. Данните показват, че за първото полугодие общите приходи на ПДНГ са намалели с 12.4% на годишна база до 16.6 млн. лв. Печалбата на добивното дружество обаче се увеличава с 23.4% и за януари - юни тази година достига 5.4 млн. лв.

Последната сделка с книгата на “Нефт и газ” е от 18 октомври, когато по позицията на компанията минаха 49 лота, а цената на затваряне се повиши с 11.37% до 2.35 лв. за акция. Пазарната капитализация на дружеството достигна 28.7 млн. лв. □

Пари

20.10.2010 г. Гранд Хотел София



Конференция  
АВТОМОБИЛЕН ТРАНСПОРТ & СПЕДИЦИЯ

## АКТУАЛНИ ПРОБЛЕМИ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА В РЕГИОНА

- Европейската политика през следващите десет години
- Как се справят фирмите в условията на икономическа криза

По темите ще чуете:

- **Камен КИЧЕВ**, зам. министър на транспорта, информационните технологии и съобщенията
- **Меглена КУНЕВА**, съветник на комисаря по транспорта в ЕК Сим Калас
- **Майкъл НИЛСЕН**, генерален представител на ИРУ към ЕС и други представители на сектора

ПОВЕЧЕ ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРОГРАМАТА И ЗА РЕГИСТРАЦИЯ:

02/ 4395 855 || <http://events.pari.bg> || [events@pari.bg](mailto:events@pari.bg)

Със съдействието на:



Спонсор:



# Търговците на автомобили приемат резервирано идеите за данъчни стумули

За развитието на пазара с електромобили са необходими много логистични проекти

Лансираната от финансовия министър Симеон Дянков идея да се въведат данъчни стимули за покупката на нови автомобили се приема с одобрение, но резервирано от дистрибуторите на нови коли у нас. Причината е в липсата на конкретика в предложението на правителството.

## Очаквания

„Трудно ми е да кажа как точно ще повлияе подобно решение основно поради липсата на конкретни параметри“, каза Владимир Каменов, бранд мениджър на Ford за България. По думите му идеите на правителството са твърде общи, като липсва яснота в какво точно ще се изразява финансовият стимул за закупуване на нови коли - дали чрез намаляване на пътния данък, на общинските данъци или чрез въвеждането на изцяло нов данък.

„Ако има данъчни облекчения, със сигурност ще има повече продажби, но трябва по-комплексен план, за да се промени съотношението между нови и стари автомобили у нас, каза изпълнителният директор на „Юнион Ауто“ Асен Асенов.

По данни на КАТ от 2 млн. автомобили у нас над 1 млн. са на възраст между 7 и 15 години, твърди Асенов. Това освен екологични носии и технически проблеми, както и много пътни произшествия. „Необходимо е да се затегне и контролът над прегледите на автомобилите“, каза Асенов.

## Ползи

Все пак мениджърите на автомобилните дистрибутори са категорични в ползите от изменение на данъчната тежест за нови и стари автомобили.

„България е единствената страна в ЕС, където таксуването на автомобили е наопаки - по-ниски ставки за стари коли, така че промените са

закъсни, но е по-добре да настъпят късно, отколкото никога“, обяснява Владимир Каменов.

„Трябва да има диференциран данък за нови и стари автомобили. Ако само се увеличи данъкът върху старите, това ще предизвика единствено недоволство“, прогнозира Асенов.

Една от целите на правителството при евентуалното въвеждане на данъчни стимули за нови автомобили е и покупката на електромобили. В момента подобен пазар у нас липсва. Сред причините е пълната липса на логистични условия за използване на електромобили. В страната ни няма станции за зареждане им например. Затова в „Авто Юнион“ работят над проект за изграждане на станции за зареждане на електромобили на специални паркинги. Подобно идея е разработена в Париж между „Рено-Нисан“ и общината.

„За такъв проект обаче трябва силна институционална подкрепа“, обяснява Асенов. По думите му в София може да се ползват места на „Паркинги и гаражи“ или на Български пощи.

„Електрическите автомобили няма да навлязат сериозно в страната поне още три до пет години, твърди и Владимир Каменов.

## Спаг

Продажбите на нови автомобили продължиха да се стромолясват и в края на септември показват данни на Асоциацията на автомобилните производители. За периода 1 януари - 30 септември тази година са изтъргувани едва 13 189 нови коли, което е 34% по-малко от същия период на миналата година. Все пак вече има ясно очертана тенденция на забавяне в спада, а представители на бранша очакват забавянето да стопи до спад от около 20% в края на 2010 г. Именно от бранша дойдоха и първите идеи за намеса на държавата, която да стимулира покупката на нови возила по подобие на правителствените програми във водещите европейски икономики.



► Липсата на гостатъчно паркинги, на които да се изгражат електроколони, е една от пречките за развитието на пазара на електромобили

СНИМКА БОБИ ТОШЕВ

## Предложение

В началото на седмицата на форум с водещите инвеститори у нас министър Симеон Дянков каза, че правителството работи по конкретни мерки, които да стимулират покупката на нови автомобили. Те най-вероятно ще влязат от 2012 г. и с тях старите неекологични возила ще се облагат с по-високи данъци. Въпросът вече се обсъжда от министерствата на финансите, на екологията и на икономиката от няколко месеца. Най-вероятно промяната ще засегне годишния данък на автомобилите. Въвеждането на по-високи данъци и такси за автомобили със стандарт под Евро 3 е начин да се реши проблемът с намаляването на вредните емисии от колите, както и с проблема със „застаряването“ на колите.

Мирослав Иванов

## Паркирането в синя зона е безплатно за електромобилите

Въвеждането на данъчни облекчения при купуването на електромобили е резонна мярка. В момента те са с около 20-30% по-скъпи от колите, използващи двигател с вътрешно горене. Ако държавата реши да приспадне ДДС, цените ще станат сравними.

Други стимули в посока „зелена икономика“ са прилаганите в чужбина, но нереалистични у нас парични премии. В София вече са въведени и регулаторни мерки - паркирането в синя зона е безплатно за електромобилите. А този

Никола Газгов,  
председател на Българската  
фотоволтаична асоциация

„Електромобилите са идеални в градски условия, тъй като над 95% от шофьорите реално изминават около 65 км на ден

вид транспорт е много по-изгоден. За 100 км издръжката е 2-3 лв. срещу 15-20 лв. за бензиновите коли.

Електромобилите са идеални в градски условия, тъй като над 95% от шофьорите реално изминават около 65 км на ден. Българската асоциация на електрическите превозни средства планира изграждането на 10-20 електроколони в София през 2011 г. Така до края на следващата година очаквам броят на електромобилите у нас да бъде поне 100.

## Трябва ни по-комплексен план

Намерението на правителството е положителен сигнал за продажбите на нови автомобили. Ако има данъчни облекчения, със сигурност ще има повече продажби. Дали е достатъчно или не, ще покаже времето. Трябва да има диференциран данък за нови и стари автомобили. Ако само се увеличи данъкът върху старите, това ще предизвика недоволство. Трябва обаче по-комплексен план, за да се промени съотношението между нови и стари автомобили у нас. По данни на КАТ от 2 млн. автомобили над 1 млн. са

Асен Асенов,  
изпълнителен директор на  
„Ауто Юнион“

„Необходимо е да се затегне и контролът над прегледите на автомобилите

между 7 и 15 години. Това освен екологични проблеми носи и технически, проблеми на сигурността, много пътни произшествия.

Колкото до електромобилите там нещата са по-комплексни и само с данъч-

ни стимули няма как да се стимулира пазарът. Трябват по-големи инфраструктурни проекти. В Париж „Рено-Нисан“ направиха система от обществени паркинги, където може да си вземеш автомобила, да го закараш до друга станция на метрото и да пътуваш с градския транспорт.

„Авто Юнион“ има подобен проект за София, но той е само на идейно ниво. За подобен проект трябва институционална подкрепа. Може да се ползва базата на „Паркинги и гаражи“ или на Български пощи.

## На предложенията от кабинета им липсва конкретика

Трудно ми е да кажа как точно ще повлияе подобно решение основно поради липсата на конкретни параметри. Идеите на правителството са твърде общи, като липсва яснота в какво точно ще се изразява финансовият стимул за закупуване на нови коли - дали чрез намаляване на пътния данък, на общинските данъци или чрез въвеждането на изцяло нов данък. България е единствената страна в ЕС, където таксуването на автомобили е наобра-

Владимир Каменов,  
бранд мениджър на Ford за  
България

„България е единствената страна в ЕС, където таксуването на автомобили е наобратно

тно - по-ниски ставки за по-стари коли, така че промените са закъсни, но е по-добре да настъпят късно, отколкото никога. Електрическите автомо-

били няма да навлязат сериозно в страната поне още три до пет години, въпреки че всички по-големи марки разработват такива модели коли. Основните проблеми пред масовата употреба на този тип возила са логистични. Липсват станции за зареждане им, малкият брой километри, които може да изминат - около 100 км в реални условия и др. По тази причина в близко бъдеще екоавтомобилите няма да оказват сериозно влияние на пазара.

# Пазарът подцени банките

Финансовите гиганти се възстановяват след заделянето на по-малко резерви за лоши кредити

В знак на бавно, но все още несигурно възстановяване последните тримесечни резултати на големите американски банки надминаха очакванията на анализаторите. Това показват данните от отчетите на най-големите кредитни институции в САЩ - Bank of America, Goldman Sachs, Citigroup и JPMorgan Chase.

## Погобръване на лошите кредити

Печалбата за третото тримесечие на най-голямата американска банка Bank of America е скочила до 3.1 млрд. USD, или 0.27 USD на акция. За сравнение пазарът очакваше 0.16 USD. Резултатът обаче е получен без отчитане на еднократното приспадане в размер на 10.4 млрд. USD от стойността на кредитното подразделение. Обезстойностяването се наложи, след като наскоро правителството въведе таван за размера на таксите по заемите и други услуги. След приспадането чистият фи-

нансов резултат на банката става негативен - загуба от 7.3 млрд. USD.

Въпреки това пазарът на кредитни услуги остава с добри перспективи. През последното тримесечие Bank of America е заделила с 43% по-малко средства за лоши кредити (5.4 млрд. USD срещу 6.3 млрд. USD през предходното тримесечие). Това е и ключът към възстановяването, коментират анализатори. Благодарение на по-смелите очаквания и подобрението в качеството на отпусканите кредити банката е успяла да освободи 1.8 млрд. USD от резерва си. За сравнение в края на миналото тримесечие тази сума беше 1.45 млрд. USD.

## Консервативни очаквания

По-различно е положението с Goldman Sachs, където надминаването на очакванията идва по-скоро от факта, че те бяха твърде ниски. Само за месец анализатори-

те свалиха прогнозите си за печалба от 3.37 USD до 2.28 USD на акция. Goldman Sachs обаче ги изненада с 2.98 USD на акция, или общо 1.9 млрд. USD (спад от 40% спрямо година по-рано). Приходите на гиганта са били 8.9 млрд. USD, а основният им двигател е бил инвестиционният отдел. Подразделението отчита 24% ръст до 1.1 млрд. USD. За сметка на това всички търговски услуги се сринаха. Резултатът на отдела за търговия с ценни книжа с фиксирана доходност се сви с 37% до 3.8 млрд. USD, а постъпленията от акции и комисиони - с 33% до 1.9 млрд. USD.

## Възстановяване

Обявената в понеделник печалба на Citigroup (2.2 млрд. USD) също надмина очакванията на пазара. Положителният резултат се дължи най-вече на освободени за покриването на лоши заеми средства - 1.4 млрд. USD.



► По-малките резерви за лоши кредити са ключът към възстановяването на Bank of America

ЧИМКИ BLOOMBERG

## Унгария вдига данъчното бреме за фирмите от три сектора

Телекомите, енергийните компании и търговците на дребно ще трябва да внасят в бюджета процент от продажбите си

Унгарският парламент одобри въвеждането на специален данък за компаниите от секторите енергетика, телекомуникации и търговия на дребно, който ще бъде приспадан от данък печалба на дружествата. Това е вторият налог, засягащ цели индустрии, след вече одобрения банков данък. Общият ефект върху бюджета от двете мерки ще бъде допълнителни 343 млрд. форинта (1.7 млрд. USD) приходи на

година през следващите три години. Базата за облагане ще бъде обемът на продажбите, реализирани през 2010 г., а не както първоначално беше планирано, приходите за последната година.

### Телекому

Най-висока ще бъде ставката за телекомуникационните компании с продажби на стойност над 5 млрд. форинта като дъщерната на Deutsche Telekom - Magyar Telekom Nyrt, чийто данък ще бъде в размер на 6.5% от реализираните продажби. Ще трябва да внесем близо половината от очакваните от правителството 61 млрд. форинта приходи от новия налог за индустрията, каза главният изпълнителен директор на компанията Крис-

тофър Матхайсен.

### Търговци на гребно

Фирмите, занимаващи се с търговия на дребно, и с продажби над 100 млрд. форинта, ще внесат в бюджета 2.5% от тях. Размерът на ставката обаче зависи от оборотите на компаниите. Най-големите данкоплатци се очаква да бъдат Tesco Plc (12.1 млрд. форинта данък), Spar Magyarorszag Kft. (6.1 млрд. форинта) и Groupe Auchan SA (3.4 млрд. форинта), показват данните на Унгарската търговска асоциация.

### Енергетика

Единна е ставката на новия налог за енергийните компании. Всички те ще трябва да внесат в бюджета 1.05%

от продажбите си. Най-голямата унгарска рафинерия очаква да плати 15-20 млрд. форинта. Данъците на унгарското подразделение на E.ON пък може да достигнат около 15 млрд. форинта.

### Предназначение на парите

Правителството планира да използва средствата за намаляване на бюджетния дефицит, за компенсиране на намалелите постъпления от подоходни и корпоративни данъци и данъчните облекчения за семействата с деца. Според унгарския премиер Виктор Орбан въвеждането на новия данък се налага, за да се избегне увеличаване на ставката за физическите лица.

# 6.5

► процента от продажбите е данъкът, който трябва да плащат телекомите с оборот над 5 млрд. форинта

► Според унгарския премиер Виктор Орбан въвеждането на новия данък се налага, за да се избегне увеличаване на ставката за физическите лица

## IBM увеличи печалбата си до 3.59 млрд. USD



► Подразделенията за поддръжка и софтуер помогнаха на IBM да отчете силно трето тримесечие

Компанията е на път да отбележи растеж осма поредна година

### Основен източник на доходи

Цифрите показват също, че макар компанията вече да не зависи от хардуерните си подразделения, нейните мейнфрейм компютри са много търсени от голям брой корпорации и й позволяват да продава и поддръжка и софтуер, които са най-големите източници на доходи за IBM в момента. Най-новият й мейнфрейм компютър, пуснат това лято, е високопроизводителна изчислителна машина, чиято цена започва от 1 млн. USD.

### Договори за услуги

През последните три месеца стойността на договорите за услуги на IBM намаляват със 7% на годишна база до 11 млн. USD. Основната причина за това е спадът при сделките за аутсорсинг.

Благодарение на подразделенията си за поддръжка и софтуер ИТ гигантът IBM успя да увеличи печалбата си през третото тримесечие с 12% до 3.59 млрд. USD. Година по-рано положителният й резултат беше 3.21 млрд. USD. Приходите на компанията също са се увеличили с 3 или 4%, изключвайки валутните флукутации. Корпорацията също така завиши леко прогнозите си за останалата част от годината, което стана традиция в тримесечните й отчети напоследък. IBM следва положителната тенденция на печалба вече почти осем години. Отчетените резултати надхвърлиха и очакванията на Уолстрийт.



16 ПАЗАРИ

Цени на петрол и петролни продукти

Table with columns: Вид, БОРСА, Единица, Октомври, Ноември. Rows include Сыров петрол, Брент, Газов, Природен газ, Бензин 95, Нафта.

Фючърси на агрокултури

Table with columns: Вид, Разновидност, БОРСА, Единица, Октомври. Rows include Пшеница, Царевица, Ечемик, Памук, Какао, Кофе, Соя, Захар.

Борси: CBOT - Чикагска стокова борса; CME - Чикагска търговска борса; NYBOT - Нюйоркска стокова борса; ASE - Австралийска стокова борса

Спот цени на цветни метали

Table with columns: Вид, БОРСА, Единица, Цена, Зм. Rows include Мед, Калай, Олово, Цинк, Алуминий, Никел, Алуминиева сплав.

Цени на благородни метали

Table with columns: Вид, БОРСА, Единица, Купува, Продава. Rows include Злато, Сребро, Платина, Паладий, Родий.

Мерни единици: 1 бу. соя = 27.216 кг; 1 бу. царевица = 25.4016 кг; 1USD = 1 U.S. cent 1бу. овес = 15.4224 кг; 1 lb. = 0.4536 кг; 1 cwt = 50 кг; 1 gal. = 3.785 л; 1 MT = 1000 kg

Курсове за митнически оценки

Table with columns: Валута, Код, За, Стойност. Rows include Австралийски долар, Бразилски реал, Канадски долар, Швейцарски франк, Китайски ремиби юан, Чешка корона, Датска корона, Естонска корона, Британска лира, Хонконгски долар, Хърватска куна, Унгарски форинт, Индонезийска рупия, Исландска корона, Японска йена, Южнокорейски вон, Литовски литас, Латвийски литас, Мексиканско песо, Малайзийски рингит, Норвежка корона, Новозеландски долар, Филипинско песо, Полска злота, Нова румънска лея, Руска рубла, Шведска корона, Сингапурски долар, Словацка корона, Тайландски бат, Нова турска лира, Щатски долар, Южноафрикански ранд.

Валутният курс за митнически цели е курсът на БНБ определен в предпоследната сряда от месеца и публикуван този или на следващия ден, който се използва през следващия календарен месец, освен ако не бъде заменен от курса определен по чл. 91 от ППЗМ. Курсовете са валидни до 24.00 часа на 31.10.2010.

Курсове на чуждестранни валути

Table with columns: Валута, Код, За, Стойност, Разлика. Rows include Австралийски долар, Бразилски реал, Канадски долар, Швейцарски франк, Китайски ремиби юан, Чешка корона, Датска корона, Естонска корона, Британска лира, Хонконгски долар, Хърватска куна, Унгарски форинт, Индонезийска рупия, Исландска рупия, Японска йена, Южнокорейски вон, Литовски литас, Латвийски литас, Мексиканско песо, Малайзийски рингит, Норвежка корона, Новозеландски долар, Филипинско песо, Полска злота, Нова румънска лея, Руска рубла, Шведска корона, Сингапурски долар, Тайландски бат, Нова турска лира, Щатски долар, Южноафрикански ранд, ЗЛАТО (1 ТРОЙ УНЦИЯ).

Обмenni курсове на чуждестранните валути към лева за 20.10.2010 година. Тези курсове се основават на чл. 29, ал. 2 от Закона за БНБ и референтните курсове на ЕЦБ за съответния ден, и се прилагат за целите на статистическата и счетоводната отчетност.

Table for Райффайзен АСЕТ МЕНИДЖМЪНТ with columns: Тип, Валута, Емисионна стойност, Цена при обратна изкупуване. Rows include various bond and share funds.

Котировки на взаимните фондове

Large table listing mutual funds with columns: Фонд, Тип, Ем. ст./сп, ЦОМ, Допустимост и Риск. Rows include Аврора Капитал АД, Аврора Кепитъл - балансиран, etc.

Валуты спрямо евро

Table with columns: ВАЛУТА, Код, Купува, Продава, Най-висока, Най-ниска. Rows include USD, GBP, JPY, CHF, NOK, SEK, CAD, AUD, HUF, CZK, RUB, PLN, etc.

Най-високият курс е най-високият курс купува, най-нискитя - най-нискитя курс продава. Данни от 17.00 ч българско време на 19.10.2010 г.

otpfund Management logo and table showing fund performance metrics: Взаимен фонд, Нетна стойност на акциите, Емисионна стойност, Цена при обратна изкупуване.

sentinel AM logo and table showing fund performance metrics: Договорен фонд, Стойност за един дял, Доходност.

Table with columns: ПРЕХВЪРЛЯНЕ ОТ, Tu Би Ай Евробонг, Tu Би Ай Комфорт, Tu Би Ай Хармония, Tu Би Ай Динамик. Rows include performance data for various bond funds.



# Китай ограничава износа на редки метали

Георги Георгиев  
georgi.georgiev@pari.bg



„Азиатската страна добива 95% от общото използвано количество редки метали по целия свят

Китай ще предприеме действия за намаляване на квотите си за износ на редки метали с 30% през 2011 г. Причината за това е желанието на страната да се предпази от прекомерно експлоатиране на залежите си и да запази по-голямата част от ресурсите за вътрешния пазар.

Информацията за намеренията на правителството излезе в China Daily, като те се позовават на анонимен източник от търговското министерство на Китай. Според него редките ресурси ще се изчерпят през следващите 15 до 20 години.

Срещу това твърдение обаче застават много



► Сред продуктите, в които се използват редки метали, са хибридните автомобили, електрическите устройства и компютърната техника СНИМКА BLOOMBERG

анализатори. Според тяхното мнение такова понижение със сигурност ще има, макар че то може да не е с 30%. От 2005 г. насам Пекин води кампания за ограничаване на износа на редки природни изкопаеми. В списъка с такива попадат 17 метала, използвани при производството на хибридни автомобили, вятърни турбини, телевизори, както и при мобилните телефони и компютрите.

През 2010 г. експортната квота за редки материали беше намалена до 24 280 т, докато през 2009 г. тя е била 31 310 т. В същото време резервите, с които разполага Китай, са намалели от 43 млн. т през 1996 г. до сегашните 27 млн. т. В момента Китай добива 95% от общото използвано количество по целия свят. Другите големи държави, които разполагат със залежи от такива ресурси, са

САЩ и Канада. Те обаче са спрели да ги добиват през 1990 г. и в момента разчитат единствено на внос от Китай.

Ако редуцирането на износа наистина стане факт, най-засегната от това ще бъде Япония, чиято основна продукция е електрониката. За справянето с този проблем Япония обмисля вариант да изгради технология за рециклирането на тези метали.

## Индекс на геня

# 1.25

► процента се повиши хонконгският индекс Hang Seng и достигна 23 763.73 пункта

## Цифра на геня

# 2.14

► процента се понижи цената на петрола и достигна 81.3 USD/б

## Стока на геня

# 3.7

► процента спечели нерафинираната захар на борсата в Ню Йорк и достигна 630 USD/т

## Валута на геня

# 1.18

► процента спечели швейцарският франк на последната борсова сесия и се котираше за 0.9708 USD/CHF

„По време на борсовата сесия във вторник измерителят добави 295 пункта към стойността си. Индексът зае първо място по ръст сред всички измерители в региона

„По време на последната борсова сесия нефтът, търгуван на борсата в Ню Йорк, загуби 1.78 USD от стойността си. Поскъпването на долара спрямо еврото се отрази негативно върху цената на петрола

„Суровината добави 23 USD към стойността си на последната борсова сесия. Дефицитът при доставките и слабият инвеститорски интерес бяха основните причини за ръста

„След непрекъснатото поскъпване през последните шест месеца логично валутата на малката европейска държава поскъпна повече от долара

## Известие

Райфайзен Капиталанлаге-Гезелшафт м.б.Х.(ООД), Виена, с настоящето известява, че проспектите (пълни и/или кратки) на следните единадесет фонда: "РАЙФАЙЗЕН-ГЛОБАЛЕН-ОБЛИГАЦИИ", "РАЙФАЙЗЕН-ЕВРОПЛУС-ОБЛИГАЦИИ", "РАЙФАЙЗЕН-ГЛОБАЛЕН-БАЛАНСИРАН", "РАЙФАЙЗЕН-ГЛОБАЛЕН-АКЦИИ", "РАЙФАЙЗЕН-ИЗТОЧНОЕВРОПЕЙСКИ-АКЦИИ", "РАЙФАЙЗЕН-ЕВРАЗИЯ-АКЦИИ", "РАЙФАЙЗЕН-НОВОВЪЗНИКВАЩИ ПАЗАРИ В-АКЦИИ", "РАЙФАЙЗЕН-ЕВРОПЕЙСКИ-SMALL CAP-КОМПАНИИ", "РАЙФАЙЗЕН-ГЛОБАЛНИ ОСНОВНИ-АКЦИИ", "РАЙФАЙЗЕН-РУСИЯ-АКЦИИ" и "РАЙФАЙЗЕН-А.Р.-ГЛОБАЛЕН-БАЛАНСИРАН", са изменени. Актуализираните проспекти са на безплатно разположение на заинтересованите страни в Райфайзен Капиталанлаге-Гезелшафт м.б.Х.(ООД), Schwarzenbergplatz 3, A-1010 Vienna, Райфайзен Централбанк Австрия, АД (банка попечител), Am Stadtpark 9, A-1030 Vienna, в Райфайзен Асет Мениджмънт (България), ул. Гогол 18/20, 1504 София, България, на интернет страницата на Райфайзен Капиталанлаге-Гезелшафт м.б.Х. (ООД) www.rct.at и на интернет страницата на Райфайзен Асет Мениджмънт (България) www.ram.bg.

20 октомври 2010 г.  
Райфайзен Капиталанлаге-Гезелшафт м.б.Х.(ООД)

## SOCIETE GENERALE ЕКСПРЕСБАНК

SGAM Фонд – подфондове предлагани в България	Валута	Емисионна стойност за дата 19.10.2010 г.				Цена при обратно изкупуване (нетна стойност на активите на единица) за дата 19.10.2010 г.		
		Клас А – до 25000 EUR/ USD	Клас А – над 25000 EUR/ USD*	Клас В	Клас Р	Клас А	Клас В	Клас Р
SGAM ФОНД "КИТАЙСКИ АКЦИИ"	USD	25,7492	25,6254	4068,0974	407,6953	24,7588	4 027,8192	399,7013
SGAM ФОНД "АКЦИИ ОТ ИЗТОЧНА ЕВРОПА"	EUR	28,1765	28,0410	2995,2788	102,0000	27,0928	2965,6226	100
SGAM ФОНД "АКЦИИ ЕВРОЗОНА СТОЙНОСТ"	EUR	111,7012	111,1642	1160,5735	84,6206	107,405	1149,0827	82,9614
SGAM ФОНД "АКЦИИ ГЛОБАЛНА ЕНЕРГИЯ"	USD	18,3038	18,2158	1516,3635	93,6033	17,5998	1501,35	91,7679
SGAM ФОНД "АКЦИИ ЗЛАТНИ МИНИ"	USD	40,5668	40,3717	4173,1395	107,3955	39,0065	4131,8213	105,2897
SGAM ФОНД "АКЦИИ НА ВОДЕЩИ ЕВРОПЕЙСКИ КОМПАНИИ"	EUR	111,7012	111,1642	1160,5735	84,6206	107,405	1149,0827	82,9614
SGAM ФОНД "ГЛОБАЛНИ АКЦИИ"	USD	30,7679	30,6200	1429,6096	102,0000	29,5845	1415,455	100
SGAM ФОНД "АКЦИИ НА ВОДЕЩИ АМЕРИКАНСКИ КОМПАНИИ"	USD	25,1898	25,0687	1354,5211	139,4783	24,221	1341,11	136,7434
SGAM ФОНД "ЕВРОПЕЙСКИ ОБЛИГАЦИИ"	EUR	42,3065	42,1001	1496,5624	0,0000	41,2746	1489,1168	0
SGAM ФОНД "СВЕТОВНИ ОБЛИГАЦИИ"	USD	46,7525	46,5244	1882,1313	0,0000	45,6122	1872,7675	0
SGAM ФОНД "ПАРИЧЕН ПАЗАР (ЩАТСКИ ДОЛАРИ)"	USD	не се предлага	15,9461	1226,3804	не се предлага	15,8668	1220,279	не се предлага
SGAM ФОНД "ПАРИЧЕН ПАЗАР (ЕВРО)"	EUR	не се предлага	27,6148	1230,5350	не се предлага	27,4774	1224,4129	не се предлага
SGAM ФОНД "ИНДИЙСКИ АКЦИИ"		160,9052	160,1203	1679,7972	162,1774	156,9807	1671,44	160,5717
SGAM ФОНД "АКЦИИ ЛАТИНСКА АМЕРИКА"		134,7693	134,1118	1194,6234	0,0000	131,4822	1188,68	0

Обявените цени са в дадената валута и са валидни за поръчки, подадени през преходния работен ден до 11:30 ч. Поръчки, подадени след 11:30 ч. се считат за направени на следващия работен ден. Мин. сума за първоначална инвестиция в SGAM Фонд "Паришен пазар - щатски долари" и SGAM Фонд "Паришен пазар - евро" клас А е 100 000 EUR/USD.

0800 18 888  
http://www.sgeb.bg

## Пари

### КОРПОРАТИВНИ СЪОБЩЕНИЯ И ОБЯВИ НА ДЪРЖАВНИ ИНСТИТУЦИИ

Цена за публикация:  
0.66 лв./колон мм/  
без ДДС

Срок за подаване на  
заявките: до 11 ч. в  
деня преди публикация

Търгове, конкурси, Корпоративни промени, Покази за обществени поръчки, Търгови предложения  
Изменения по наредби, Процедури по приватизация, Уведомления и други обяви от частната и държавната сфера

За допълнителна информация и заявки:  
тел.02/4395 853, e-mail: reklama@pari.bg

# Швейцария отказа да премахне напълно банковата тайна

След като САЩ принудиха UBS да разкрие информация за сметките на свои клиенти, това ѝ донесе 250 млрд. USD отлив на депозити

Швейцария отклони искането на САЩ, Франция, Великобритания и Германия да бъде позволено на разследващите им органи да имат директен достъп до сметките на клиенти, които са обвинени в укриване на данъци. По този начин bankerите все пак успяха да удържат на поверителността кой какви пари има в швейцарски сметки.

Целта на западните държави беше финансовите институции в Швейцария да осветлят сметки на свои благосъстоятелни клиенти за 50 млрд. CHF (53 млрд. USD), които според САЩ, Франция, Великобритания и Германия са натрупани незаконно от 2007 г. до сега.

## Тайната беше разкрита

Премахването на банковата тайна, както желаят да се случи водещите икономики и други страни с високо данъчно облагане, може да се окаже пагубно за банковата система в малката европейска държава. От Средновековието Швейцария е символ на банковата тайна и това е притегателната сила, която кара клиенти от цял свят да държат трилиони долари в смятаните за най-сигурните в целия свят банки.

Глобалната криза и настояването на все повече правителства за прозрачност на финансовите пазари все пак доведе до някакъв резултат. На 3 март 2009 г. банковата индустрия беше разтърсена от новината, че Швейцария се съгласява да работи с държави, които разследват укриването на данъци. Законът, който швейцарските власти се съгласиха да променят тогава, е бил приет през 1934 г., но неписано той се е спазвал от векове. Оттогава досега



СНИМКИ BLOOMBERG

швейцарските власти са подписали 28 данъчни споразумения, за да покрият международните банкови стандарти и да помогнат за проследяването на лица, укриващи данъци. По последни оценки европейски граждани държат 863 млрд. CHF в швейцарските трезори и само 16% от тях са декларирани пред данъчните.

## САЩ се намесиха грубо

Най-знаковото споразумение, сключено в насока оповестяване на лични данни, беше това между най-голямата швейцарска финансова групировка UBS и правителството на САЩ на 19 февруари 2010 г. На тази дата банката беше принудена да разкрие информация за някои от депозитите си

и да плати на властите във Вашингтон глоба от 780 млн. USD, за да не бъде осъдена в прикриване на данъчни измами. Многовековната традиция беше нарушена заради решението на американското министерство на правосъдието да повдигне обвинения срещу UBS. Най-тежкото обвинение беше, че банката е подпомагала клиенти от САЩ с трансгранична дейност в неплащането на данъци, като им е позволила да държат парите си в недеklarирани сметки.

Заради постигнатото споразумение обаче делото не влезе в съда, което пък от своя страна спести на швейцарската банка огромни разходи и възможността да бъде принудена да плати много по-сериозни глоби.

## Кълбото се разплита

Впоследствие се оказа, че споразумението води след себе си далеч по-значими и негативни последици за банковите среди и за цялата индустрия за офшорни финансови услуги. Швейцария е най-големият офшорен център в света.

Целта на западните държави беше финансовите институции в Швейцария да осветлят сметки на свои благосъстоятелни клиенти за 50 млрд. CHF

Финансовите институции в страната управляват около една трета от световния пазар, оценяван на 7 трлн. USD. Този бизнес просперира, защото пази от престъпници и от данъчните власти авоарите на ултра-богатите клиенти.

## Един губи, но друг печели

В частност UBS също регистрира големи загуби от взетото решение за частичното отпадане на банковата тайна. От момента на сключване на споразумението клиентите на най-

голямата швейцарска банка са изтеглили 248 млрд. CHF (близо 250 млрд. USD) от своите сметки и са ги прехвърлили към останалите 19 най-големи банки в страната заради страха от законодателно преследване. Най-много от това са спечелили Credit Suisse Group, Pictet&Cie. и Bank Sarasin&Cie., към чиито трезори са се стекли 196 млрд. USD за този период.

## В търсене на още приходи

Схемите за избягване на данъци все повече попадат под ударите на правителствата по света, които търсят какви ли не начини, включително и пролуки в съществуващото законодателство или нови текстове в нормативната уредба, за да се преследват длъжниците. Това е и причината САЩ, Германия и Великобритания да се опълчат срещу банковата тайна в Швейцария. Държавните им администрации се стремят да съберат колкото се може повече приходи в бюджетите, за да се намалят рязко зеещите дефицити.

Георги Георгиев



Швейцарската банка беше принудена да плати глоба от 780 млн. USD, за да избегне съдебно преследване от страна на Вашингтон

# Казуси с командировки



## 30 ДНИ Е МАКСИМАЛНИЯТ РАЗМЕР НА КОМАНДИРОВКАТА



Какъв е максималният срок, за който може да бъде командирован служител извън мястото на постоянната му работа? При какви условия може да стане това? Кога работата на друго място се счита за командировка и кога за преместване

Съгласно чл. 9 от Наредбата за командировките в страната в заповедта за командироване се посочват:

1. наименованието на предприятието и длъжностното лице, което издава заповедта;
2. трите имена и длъжността на командированото лице;
3. мястото на командироването;
4. задачата, за която лицето се командирова;
5. времетраенето на командировката;
6. командировъчните дневни, пътни и квартирни пари, на които командированият има право;
7. начинът на пътуването и други данни, които имат значение за определяне правото и размера на командировъчните пътни пари;
8. необходимостта и видът на отчета за

извършената работа; изменение на времетраенето на командировката или други промени може да се извършват само с нова писмена заповед.

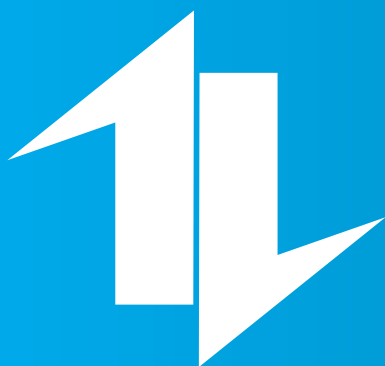
Командированият трябва да прецени времето за пътуване, изпълнението на задачата и за връщане обратно. Съгласно чл. 121 от КТ, когато нуждите на предприятието налагат, работодателят може да командирова работника или служителя за изпълнение на трудовите задължения извън мястото на постоянната му работа, но за не повече от 30 календарни дни без прекъсване. Командироване за срок, по-дълъг от 30 календарни дни, се извършва с писмено

съгласие на работника или служителя.

В чл. 216 от КТ е предвидено, че на работник или служител, който се премества на работа в друго населено място, по споразумение с работодателя могат да се заплатят:

1. пътните разноски за него и за членовете на семейството му;
2. разноските по пренасянето на покъщнината му;
3. възнаграждение за дните на пътуването и за още 2 дни.

Както е видно от разпоредбата, работникът или служителят се премества на работа в друго населено място, например в случаите, когато предприятието се премества в друго населено място или местност.



## ЗАМЕСТВАНЕТО НА СЛУЖИТЕЛ ЗАДЪЛЖИТЕЛНО СЕ ОФОРМЯ ПИСМЕНО

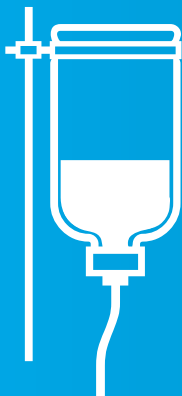


Учител по математика е в болнични 3 дни. Със заповед на директора неговите часове се поемат от другите учители по математика. Следва ли да се сключват допълнителни споразумения по чл. 259 от КТ и да се подава уведомление по чл. 62

Съгласно чл. 259, ал. 1 от КТ, когато работник или служител изпълнява длъжност или работа на отсъстващ работник или служител, той ползва правата за тази длъжност или работа, включително и трудовото възнаграждение, ако това е по-благоприятно за него. Ако той

изпълнява през това време и своята работа или длъжност, има право и на допълнително трудово възнаграждение, което се уговаря между страните по трудовото правоотношение. Заместването по ал. 1 се извършва със съгласието на работодателя и

работника или служителя, изразено в писмена форма. Липсата на писмена форма не е пречка работникът или служителят да получава възнаграждението за заместването - чл. 259, ал. 3 от КТ. Трудовият договор по чл. 259 от КТ се регистрира в НАП.



## КАКВО СЕ ПРАВИ ПРИ НАПУСКАНЕ ПО БОЛЕСТ



Работя в месокомбинат. Работата е динамична, свързана с усилия. Имам решение на ТЕЛК и противопоказания - системни физически усилия вследствие аортна протеза и сърдечна недостатъчност. В молбата за напускане евентуално освен чл. 325, т. 9 трябва ли да се спомене и чл. 222, т. 2 за обезщетение, или чл. 325, т. 9 е достатъчно основание

Разпоредбата на чл. 325, т. 9 от Кодекса на труда (КТ) предвижда, че трудовият договор се прекратява, без която и да е от страните да дължи предизвестие, при невъзможност на работника или служителя да изпълнява възложената му работа поради болест, довела до трайно намалена работоспособност, или по здравни противопоказания въз основа на заключение на трудово-експертната лекарска комисия. В този случай прекратяването не се

допуска, ако при работодателя има друга работа, подходяща за здравното състояние на работника или служителя и той е съгласен да я заеме. Съгласно чл. 222, ал. 2 от КТ при прекратяване на трудовото правоотношение поради болест (чл. 325, т. 9 и чл. 327, т. 1 от КТ) работникът или служителят има право на обезщетение от работодателя в размер на брутно му трудово възнаграждение за срок от 2 месеца, ако има най-малко 5 години трудов

стаж и през последните 5 години трудов стаж не е получил обезщетение на същото основание. В трудовото законодателство не е предвиден задължителен образец на молбата за прекратяване на трудовия договор на основание чл. 325, т. 9 от КТ. Няма законова пречка да посочите разпоредбата и на чл. 222, ал. 2 от КТ в молбата. Но независимо от това правото ви на паричното обезщетение възниква въз основа на самия закон.

# Кодексът на труда не защитава майките, ако се върнат по-рано на работа

## Въпрос

*Прекъсвам майчинството си, което ми се полага до навършване на 2-годишна възраст на детето ми, и почвам работа, но няма да съм на същата длъжност, на която бях, преди да изляза по майчинство, а на друга и сигурно на изпитателен срок. Имам ли защита от закона от съкращение до навършване на 3-годишна възраст на детето ми в този случай?*

## Отговор

Разпоредбата на чл. 70, ал. 1 от Кодекса на труда (КТ) регламентира, че когато работата изисква да се провери годността на работника или служителя да я изпълнява, окончателното приемане на работа може да се предшества от договор със срок за изпитване до 6 месеца. Такъв договор може да се сключи и когато работникът или служителят желае да провери дали работата е подходяща за него. Съгласно ал. 2 на чл. 70 от КТ в договора по ал. 1 се посочва в чия полза е уговорен срокът за изпитване. Ако това не е посочено в договора, приема се, че срокът за изпитване е уговорен в полза и на двете страни. Разпоредбата на чл. 71, ал. 1 от КТ предвижда, че до изтичане на срока за изпитване страната, в чиято полза е уговорен, може да прекрати договора без предизвестие. Ако срокът за изпитване по трудовия ви договор е уговорен в полза на работодателя, той има право да го прекрати без предизвестие по всяко време до изтичане на изпитателния срок.

Основанието за прекратяване на трудовото правоотношение по чл. 71, ал. 1 от КТ не е предвидено в чл. 333 от КТ, който в ал. 1, т. 1 урежда предварителната закрила при уволнение на работничка или служителка, която е майка на дете до 3-годишна възраст. Затова вие не попадате под тази закрила. След изтичане на изпитателния срок, в случай че трудовият ви договор е сключен за неопределено време и не е бил прекратен по време на изпитването, вие ще можете да се ползвате от закрилата на чл. 333, ал. 1, т. 1 от КТ, съгласно който в случаите по чл. 328, ал. 1, точки 2, 3, 5 и 11 и чл. 330, ал. 2, т. 6 работодателят може да уволни само с предварително разрешение на инспекцията по труда за всеки отделен случай работничка или служителка, която е майка на дете до 3-годишна възраст. Законова-

та закрила включва забрана за уволнение на майка на дете до 3-годишна възраст с предизвестие без предварителното разрешение на инспекцията по труда в следните случаи, изброени в КТ: при закриване на част от предприятието или съкращаване на щата; при намаляване обема на работата; при липса на качества на работника или служителя за ефективно изпълнение на работата; при промяна на изискванията за изпълнение на длъжността, ако работникът или служителят не отговаря на тях. Закрилата включва и забрана за уволнение на майка на дете до 3-годишна възраст без предизвестие при дисциплинарно уволнение, ако няма предварително разрешение от инспекцията по труда. Следва да имате предвид, че в срока за изпитването не се включва времето, през което работникът или служителят е бил в законоустановен отпуск или по други уважителни причини не е изпълнявал работата, за която е сключен договорът - чл. 70, ал. 4 от КТ.

## При избор с конкурс не се сключва трудов договор

## Въпрос

*В едно предприятие служител се явява на конкурс за друга длъжност и го печели. Как се заема новата длъжност - с преназначаване или се прекратява първият трудов договор и се сключва допълнително споразумение по чл. 107 от КТ?*

## Отговор

Съгласно чл. 96, ал. 1 от Кодекса на труда трудовото правоотношение възниква с лицето, което е класирано на първо място от деня, в който е получило съобщението за резултата.

Когато трудовото правоотношение възниква от избор или от конкурс, преди постъпването на работа работодателят и работникът или служителят уговарят размера на трудовото възнаграждение. Те могат да уговарят и други условия по трудовото правоотношение (чл. 107 от КТ).

Следователно при конкурса не се сключва трудов договор.

Материалите са подготвени от "Рконсулт" ЕООД

Консултантите отговарят на читателски въпроси на: radonov@gmail.com



## Проучване Измамите в застраховането стигат 70 млн. лв.

Измамите в автомобилното застраховане са между 30 и 70 млн. лв., показват данните на Висшето училище по застраховане и финанси. Според информацията на международната асоциация за борба с

измамите в застраховането (IAIFA) в света застрахователните измами са между 5 и 10% от всички изплатени обезщетения. В САЩ измамите са за 97.5 млрд. USD, като 14.5 млрд. USD са в автомобилното застраховане. Близко 40% от измамите са планирани, а случайните са 25.8%. Според Юрий Тодоров, председател на Асоциа-

цията за застрахователна сигурност, решението е в създаване на единна национална база данни за "Застрахователна история и оценка на риска". В нея трябва да се включат случаи с установени или разкрити факти и данни за измама или опит за такава, както и случаи на частично платени или отказани щети заради неверни данни.

# БАНКИ И ЗАСТРАХОВАНИЕ

## Приходите по "Гражданска отговорност" се повишиха с 18%

Задължителната полица носи 34% от премиите в общото застраховане

Приходите от продажба на задължителната автомобилна застраховка "Гражданска отговорност" са се повишили със 17.6% през първите седем месеца на годината. Това показват последните данни на Комисията за финансов надзор. Приходите от полицата за януари - юли 2010 г. достигат 268.2 млн. лв. спрямо малко над 228 млн. лв. за съпоставимия период на миналата година.

### Причина

Мениджърите на водещите компании, които продават задължителната застраховка, обясняват ръста на приходите с повишаването на цените през последните месеци. Прогнозата им е, че цените ще вървят нагоре, докато не станат достатъчни, за да спрат дружествата да трупат загуби от задължителната "Гражданска отговорност".

Именно повишаването на приходите от полицата успява да минимализира до известна степен спада на премиите в общото застраховане. За първите седем месеца на годината приходите в сегмента са 794.2 млн. лв. Те намаляват с 5.75% на годишна база. Съвсем резонно ръстът на приходите по "Гражданска отговорност" и спадът на общите премии за пазара водят до увеличаване дела на задължителната застраховка. Благодарение на нея за януари - юли 2010 г. са събрани 33.8% от всички премии в общото застраховане, а в края на юли миналата година делът на задължителната полица беше 27.1%.

### Контраст

Приходите от другия основен двигател на българския общозастрахователен пазар - застраховката "Каско", контрастират с постъпленията от "Гражданска отговорност". В края на юли 2010 г. по незадължителната автомобилна полица са събрани 298.2 млн. лв., което е с 18.6% по-малко спрямо същия период на миналата година. Делът на "Каско" в общите премии



► Изплатените обезщетения по "Гражданска отговорност" през първите седем месеца на годината са 137 млн. лв. СНИМКА ЕМИЛИЯ КОСТАДИНОВА

за пазара се понижава до 37.55%, а в края на юли миналата година от полицата се формираха 43.5% от премиите в общото застраховане. Според бранша този спад се дължи най-вече на силно намалелите продажби на нови автомобили, по които се плащат и най-високите премии. Така, дори и да се подновява полицата на един и същ автомобил, с амортизирането на колата се плаща и по-ниска премия. Според мениджърите има и доброволен отказ за подновяване на "Каско" полиците, най-вече заради липса на средства в клиентите и намалената покупателна способност на населението.

### Плащания

За първите седем месеца на тази година са се увеличили и изплатените обезще-

тения по задължителната "Гражданска отговорност". Щетите, които са платили компаниите за януари - юли 2010 г., са 136.9 млн. лв., или със 17% повече спрямо същия период на миналата година. Шефовете на застрахователните дружества обясняват, че специално по "Гражданска отговорност"

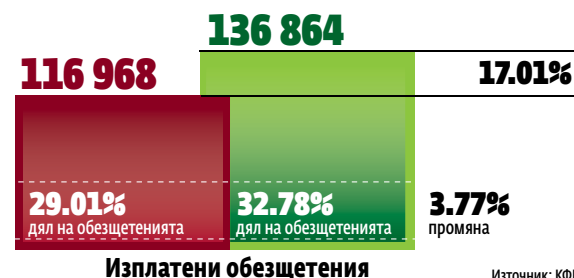
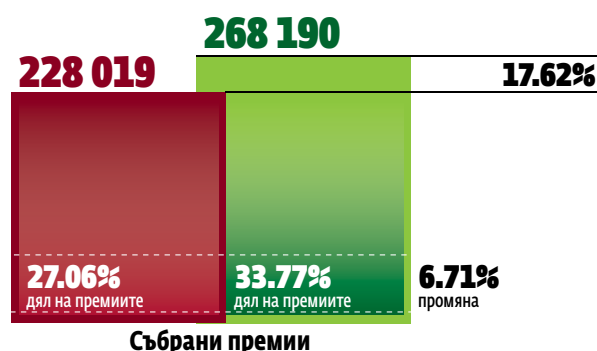
изплащането на обезщетенията става до 5 години след предявената претенция и затова не трябва да се вадят генерални изводи от плащанията за кратък период. От бранша обясняват, че забавянето се дължи и на бавните съдебни производства, които присъждат високите обезщетения

за неимуществени вреди. Именно тази неизвестност колко може да достигнат присъжданите обезщетения в бъдеще не може да покаже истинският резултат от задължителната застраховка на момента, тъй като той става ясен след пет години, обясняват застрахователни мениджъри.

Изплатените претенции по "Каско" са намалели с 13% на годишна база и за януари - юли тази година са 212.4 млн. лв. Застрахователите коментират, че изчисляването на риска при "Каско" е далеч по-лесен, защото тук се плащат само материални щети.

Атанас Христов

Резултати по "Гражданска отговорност" за първите седем месеца, в ХИЛ. ЛВ.



# Банковите такси - размерът има

Въпреки че потребителите се оплакват от високите такси, банките не

Служителите да могат сами да избират банката, където да се превежда заплатата им, а не компанията да им я налага. Това предложи изпълнителният директор на Асоциацията на активните потребители Богомил Николов по повод предложенията на НАП за заплатите и разплащанията над 5000 лв. да минават по банков път. Според Николов работещите имат право да изберат банката, но реално тази възможност не им се дава. Затова, ако парламентът одобри пакета промени на НАП, трябва да се помисли и за нормативна промяна, която да дава повече права на служителите да избират в коя банка да им се преведе заплатата, смятат от Асоциацията на активните потребители.

**Радослава Димитрова,**  
radoslava.dimitrova@pari.bg



вод на работната заплата ще даде на банките един допълнителен бизнес, за който те трябва да се грижат. Според Българската стопанска камара една от стъпките, които ще трябва да предприемат банките, е да въведат европейската политика, т.е. да не събират такси при трансфери от разплащателни карти.

## Другата страна

Банките са на мнение, че в България таксите са много по-ниски от тези в другите европейски държави, освен това не са променяни през последните 4-5 години. Въвеждането на изискване за преминаване на всички възнаграждения по банков път би могло да създаде предпоставки за реално поевтиняване на услугата, тъй като ще разшири кръга от потребители, които понесат и споделят тези разходи, обясниха от Пощенска банка.

Намаляване на таксите е възможно, но само хипотетично и надали при тези спадащи приходи някой ще се лиши от част от парите, които събира, коментираха източници на вестника. От Асоциацията на активните потребители обясниха, че не може да се бъркат в нивата на таксите, защото все пак при пазарната икономика



всеки сам определя политиката. Според тях обаче все пак таксите не трябва да бъдат вдигани повече, защото особено ако преводът на заплатата мине изцяло по банков път, това ще се отрази на бюджета на повечето хора. Според представители на властта, ако предложението на НАП се приеме, трябва да се помисли и за облекчаване

на таксите при теглене на суми от банкомат. Според тях сега въпросът за банковите такси ще набере още по-голяма скорост. А Виолина Маринова, председател на Асоциацията на банките в България и гл. изп. директор на Банка ДСК, каза, че банките определят таксите си по определен критерий и не го правят непременно с

цел печалба.

“В България таксите са по-ниски в сравнение с други европейски държави”, обясни Николов. Но по думите му не може да се прави паралел между равнището в различните европейски държави, защото до голяма степен зависи от стандарта на живот. “Таксите, които се събират у

нас, са адекватни на средата”, коментира Маринова. Банкерите припомниха, че банкоматът е техническо устройство, което постоянно изисква поддръжка и профилактика. Банките трябва да покрият тези разходи, обясниха още те. По думите им с таксите, които са наложени, сега не може да се покрият

## Мнения

# Необходими са законови промени

Ние не може да имаме претенции към абсолютния размер на таксите, защото това е пазар и банките се конкурират. Ако се разгледат всички такси, ще се види, че някои банки не взимат такси, а на други са много високи. Проблемът обаче е свързан с прозрачността. Когато човек отиде на банкомат, той не знае колко пари ще му излезе транзакцията. И удачно е да има допълнителен софтуер - екран, който да показва колко ще му струва транзакцията.

Ако се приеме предложението всички заплати да бъдат превеждани по банков път, не само голяма част от по-ни-

**Богомил Николов,**  
изпълнителен директор на "Асоциация активни потребители"

” Не вярвам, че банките ще намалят сегашните такси, но поне да не ги увеличават. Но в България таксите са по-ниски

ските заплати ще отиват за такси, а и работодателите ще избират банката издател на картите. Това трябва да се избегне с нормативни средства.

Човекът сам трябва да избере банката. Защото, когато работодателят избира, банката му дава определен процент отстъпка. В същото време обаче, когато има сигурни клиенти, банката може да реши да вдигне таксата. А ако потребителят сам избира, това създава реална конкуренция между банките.

Не вярвам, че банките ще намалят сегашните такси, но поне да не ги увеличават. Но в България таксите са по-ниски. В другите европейски държави таксите са много по-високи. Не може да се прави паралел между равнището у нас и това в Западна Европа.

# Финансовата криза настрои клиентите срещу банките

В международен аспект е установена практика да се вземат такси при тегленето на пари от банкомат. Причината е да не се изтеглят парите и след това да се изхарчат, като се плаща кеш.

В Португалия в началото на тази година таксите бяха отменени, но португалските банки имат опасения, че по този начин ще се увеличат кешовите плащания, което ще е удар върху техните усилия да се увеличат електронните разплащания. Има две страни - потребителят, който се пита за какво плаща тази такса и дали тя има смисъл. И от другата страна са банките,

**Даниела Шикова,**  
младши партньор,  
А. Т. Kearney

” В повечето европейски държави не се вземат такси при плащане на ПОС терминал, защото те влизат към таксата за обслужване на картата

които искат да увеличат електронните разплащания.

В повечето европейски държави не

се вземат такси при плащане на ПОС терминал, защото се плаща такса за обслужване на картата, към която са включени всички транзакции. Има и държави като Германия, където се плаща между 10 и 20 евроцента.

И двете практики съществуват, и двете са възможни. А в последно време има много оплаквания, че банковите такси са високи и в европейски, и в световен план. Причината за това вероятно е икономическата криза и фактът, че почти всеки има впечатлението, че банките са допринесли за икономическата криза.

# Значение

СМЯТАТ ДА ГИ НАМАЛЯВАТ



## 12

▶ процента са картодържателите, които посочват, че ниските лихви и такси са определящи при избора на карта

## 4

▶ процента от хората посочват, че известността на марката ги мотивира да притежават определена пластика

## 7

▶ процента от картодържателите посочват, че допълнителните ползи ги ръководят в решението каква карта да изберат

СНИМКА BLOOMBERG

всички разходи. Това е причината, която няма да позволи да се намалят таксите. А от Пощенска банка коментираха, че в кешови общества, каквото е това в България, разходите по поддръжката на ПОС терминалите се понасят от малко на брой клиенти.

Така въпросът високи или ниски са таксите ос-

тава. Банкерите се оправдават с високи разходи по поддръжка на системата, а потребителите негодуват, че им се удържат пари при теглене от банкомат. Въпреки това обаче скоро намаляване на таксите не се очаква, независимо дали заплатата ще трябва да се превежда задължително по банков път. **П**

## Таксите са адекватни на средата

Таксите зависят от банкоматите. Когато обаче се тегли от банката издател, не се събират такси. В България са най-ниски таксите. Но те не се увеличават или намаляват просто така.

За различните операции се събират различни такси. Банките сменят периодично тарифите си и целта им не е непременно да печелят от таксите. Ако е малка сумата, те не събират такси. Има презумпция за събиране на таксите.

В България таксите са по-ниски, но и стандартът на живот е по-нисък. Таксите, които се събират у нас, са адекватни на средата.

Виолина Маринова,  
главен изпълнителен  
директор на Банка ДСК

„Банките сменят периодично тарифите си и целта им не е непременно да печелят от таксите. Ако е малка сумата, те не събират такси

## Работодателите, а не картодържателите избират дебитната карта

Около 40% от издадените дебитни карти са по избор на работодателя, показва проучване на MasterCard

Изборът на банкова карта се прави не от картодържателя, а от работодателя или от банката издател. Това показва проучването MasterCard Bulgaria 2010, което се проведе по поръчка на MasterCard Europe. За 42% от картодържателите водеща при избора на карта е банката издател, а за 40% работодателят, който превежда заплатата им в определена банка.

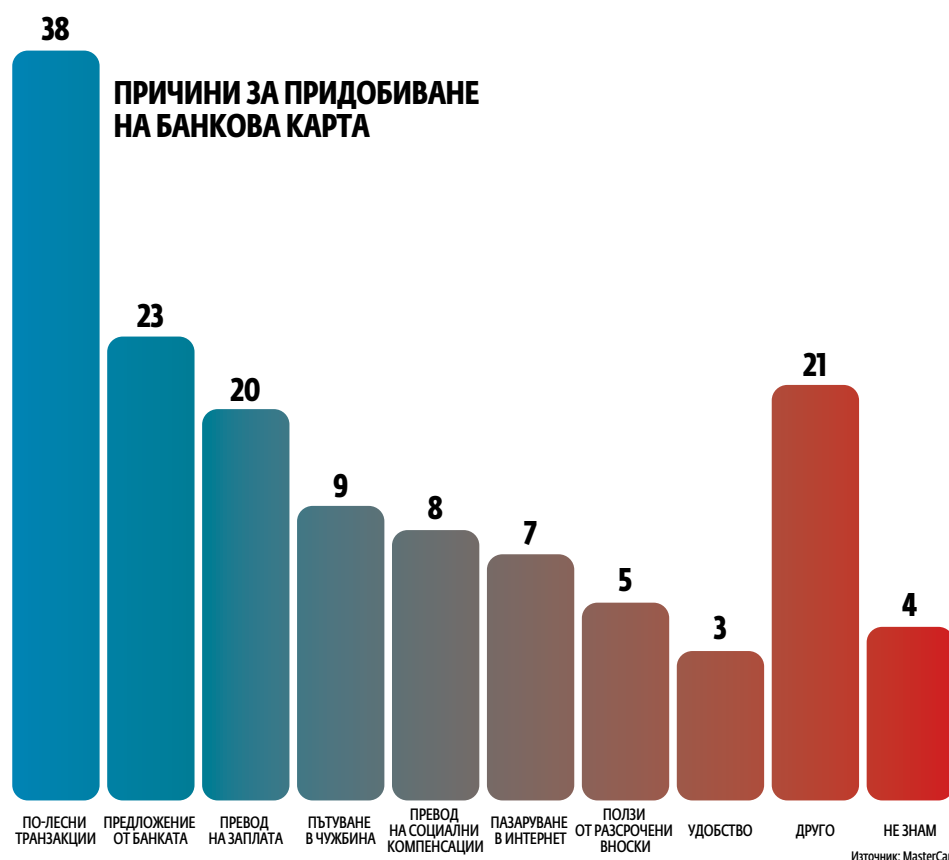
### Водецо при картите

Едно от най-важните условия за картодържателите са по-лесните транзакции. Те мотивират 38% от анкетираните картодържатели. Офертата, която прави банката, също е от значение, като тя е водеща за 23% от картодържателите. Проучването обаче показва, че от голямо значение при избор на карта са лихвите и таксите, както и препоръките на близки и познати.

Известността на бранда е по-важен за мъжете, отколкото за жените според MasterCard Bulgaria 2010.

### Дебитна и/или кредитна карта

Дебитните карти все още са повече и докато в другите европейски държави кредитна карта има почти всеки човек, у нас това все още не е така. Социалният статус е решаващ за това дали хората имат само дебитна или и дебитна,



и кредитна карта. Според проучването с повишаване на социалния статус се увеличава и процентът на притежателите както на дебитна, така и на кредитна карта.

Около 81% от хората с по-нисък социален статус притежават само дебитна карта. Само 13% от тях имат и дебитна, и кредитна карта, а едва 5% ползват кредитната. В същото време и двата вида пластики притежават 36% от хората от по-висок социален статус.

### Прегночвания

Близо половината от картодържателите искат да имат специални отстъпки при пазаруване във вериги супермаркети. При жени-

### Изследването Какво е MasterCard Bulgaria 2010

▶ Загълбочено изследване, което се провежда по поръчка на MasterCard Europe.

▶ В България то се прави за втори път.  
▶ Изследването е проведено по-рано тази година сред представителна зградска извадка от 1000 картодържатели на възраст между 18 и 64 години.

те този процент е 49, а при мъжете 42. За мъжете значение имат и отстъпките в спортни клубове, но това е важно само за 2% от картодържателите. Еднакъв е интересът и на двата пола към отстъпките в магазини за дрехи - 9%.

По-възрастните картодържатели ползват дебит-

на карта веднъж или два пъти в месеца. Картодържателите на възраст между 18 и 44 години използват картата си всеки ден или два пъти в седмицата. А най-младите ползватели на карти ги ползват предимно за купуване на дрехи и онлайн пазаруване.

Рагослава Димитрова



## Пари

# РЕГИОНАЛНА БИЗНЕС КОНФЕРЕНЦИЯ „ГЕПАРД“ 2010

**АКТИВ** КЛАСАЦИЯ НА НАЙ-ДИНАМИЧНО РАЗВИВАЩИТЕ СЕ КОМПАНИИ ВАРНА, ДОБРИЧ, СИЛИСТРА, РАЗГРАД, ТЪРГОВИЩЕ, ШУМЕН, СЛИВЕН, ЯМБОЛ, БУРГАС

ТЕМИ:

- МЕЖДУФИРМЕНА ЗАДЛЪЖНОСТ И ЗАБАВЯНЕ НА ПЛАЩАНИЯ
- ФИНАНСИРАНЕ НА БИЗНЕСА

ДАТА: 28.10.2010 Г. | ЧАС: 10.00 | МЯСТО: ВАРНА, "ГРАНД ХОТЕЛ ДИМЯТ", ЗАЛА "РУБИН"

За информация и регистрация: тел. 02/ 4395 848, 02/ 4395 850 | events@pari.bg | http://events.pari.bg

Сподкрепата на:




Медийни партньори:



# Статистика за статистиката

## Днес е празникът на „сухите“ числа, без които не можем

6 853 425 474 е населението на света към 17 октомври 2010 г. Годишната инфлация в ЕС през септември е 2.2%, а шестмесечният EURIBOR - 1.14%. Около 10 млн. цигари се продават всяка минута. Георги и Мария са най-популярните имена в България.

Когато цифрите и фактите говорят, думите не само получават по-голяма тежест, но и често стават излишни. Без статистика ще е трудно да се предскаже, че към 2050 г. населението на земята ще достигне 9.5 млрд. души, че цените на домовете ще се увеличават или накъде ще се движат лихвите по ипотечния ви кредит, дали дадена индустрия има потенциал за развитие, или дори да разберем, че и при имената има мода.

За да отбележат колко е важна статистиката, от ООН взеха решение да й учредят международен празник. А датата не е избрана случайно - 20.10.2010 г., или два пъти 20-10.

### "Божествена" статистическа извадка

Трудно е да се определи „рожденият ден“ на статистиката. Официално за начало се приема годината 1663, когато е публикуван трудът на лондончанина Джон Граунт „Природни и политически наблюдения върху регис-

трите за смъртността“. Той е бил собственик на магазин и се е справял доста добре с обработката на седмичните данни за ражданията, кръщенега и смъртните случаи в енорийите. В историята на статистиката по-късно се записват и Блез Паскал, Пиер дьо Ферма, Карл Фридрих Гаус и др. Но всъщност статистиката съществува доста по-рано. Статистиците с гордост казват, че дори Христос е включен в статистическа извадка. Той се ражда по време на преброяване на населението в Юдея, правено, за да се подобри събираемостта на данъците.

### 2010 г., България

Българската статистика вече е на 130 години. Днес

справките, които можем да получим от Националния статистически институт (НСИ), са разнообразни, в няколко основни направления - демографски, социални, макроикономически и за нагласите и очакванията на бизнеса. Но статистическата информация не се изчерпва само с данните от НСИ, БНБ или маркетингови и социологически агенции. В компаниите също работят статистици.

„Без статистика няма бизнес. Всеки бизнесмен прави статистика на фирмено равнище, дори и да не осъзнава това, тъй като той прави справки дали расте броят на клиентите му, дали се увеличават хората, които са избрали

хотела му, провежда анкети за удовлетвореност от услугите, които предоставя, и т.н.“, казва председателят на НСИ Мариана Коцева. Без статистика е трудно да се направят успешни инвестиции в даден регион, тъй като данните помагат да се получи информация за броя на трудоспособното население например, за наличието на транспорт и т.н., обяснява тя.

### Храната за икономисти

Всеки ден ползваме статистически данни, коментират икономически и финансови анализатори. Представителите на бизнеса, от друга страна, са по-пасивни и предпочитат „смяната“ информация от медиите или директно от докладите на същите тези анализатори.

„Статистиката е важна за всички видове финансови анализи, тъй като дава систематизиран поглед към случилото се в различни времеви разрези“, казва финансистът Андрей Пръмов. Той ползва предимно международни валутни и финансови данни, както и статистиката на БНБ, за да прогнозира инфлацията и валутните курсове.

„Когато се използват някои данни, трябва да се има предвид, че официалната статистика все пак не дава информация за сивата икономика. Освен това тя отразява минали периоди, така че прогнозите не трябва да се правят прибързано и механично“, коментира Лъчезар Богданов от Industry Watch. Той също ежедневно е в сайтовете на БНБ, НСИ, Европейската централна банка и Eurostat.

Според Богданов дори и мениджърите все още нямат култура да търсят статистическа информация директно от източника, а предпочитат да я прочетат в сутрешния вестник, в някой сайт, да я научат от познат или директно да се обадят на анализатор. В същото време обаче той обръща внимание, че статистическите данни невинаги са поднесени по

начин, който да улесни потребителите. Преди време например в сайта на НСИ данните за БВП бяха публикувани в рубриката „Национални сметки“, което хората не свързваха автоматично с БВП или икономически растеж, както им бе представяна статистиката, казва Богданов. Той обръща внимание и на друг недостатък, който съществува и сега - вместо рубрика „Заплати“ има рубрика „Пазар на труда“, което отново не дава директна асоциация за всички.

### Стъкмистика?

В България хората са свик-

нали да се съмняват в статистиката и са измислили нов термин за данните - „стъкмистика“. Дори Европейската комисия поиска проверка на качеството на българската фискална статистика, тъй като изгуби доверие в данните и прогнозите на правителството. Хубавото е, че всичко приключи с хелиенд. Така че статистиците у нас могат да празнуват днес с чиста съвест. А представителите на бизнеса сами да преценяват на кои данни да вярват и на кои не. И още по-внимателно да ги анализират.

Дарина Черкезоба

Бенджамин Дизраели



Има три вида лъжи: лъжа, нагла лъжа и статистика

Уинстън Чърчил



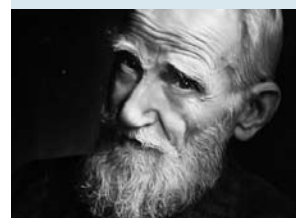
Не вярвай на статистика, която не си подправил

Джордж Галъп



Мога по статистически път да докажа, че има Бог

Джордж Бърнарш Шоу



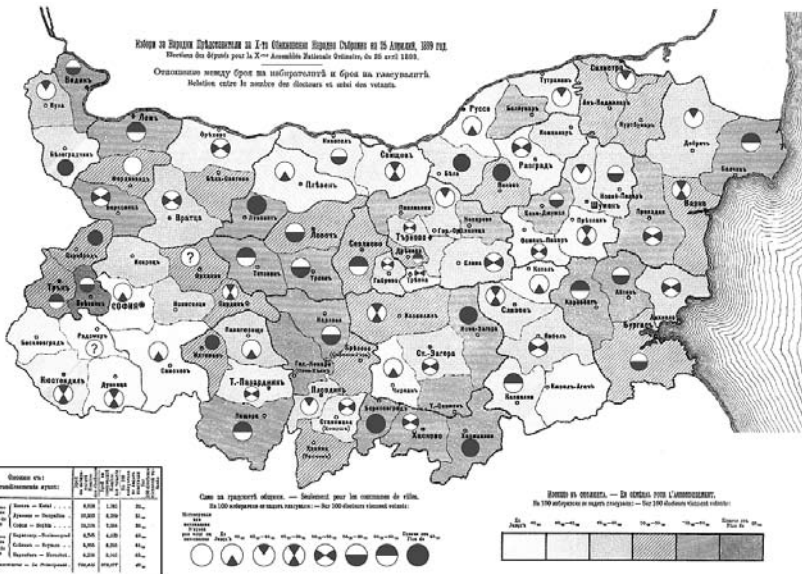
Само истински интелигентният човек може да се развълува от статистиката

### История Важни дати

- ▶ 1880 г. - Учредени са статистически отдели към министерствата на правосъдието и на финансите
- ▶ 1881 г. - Проведено е първото преброяване на населението към 1 януари 1881 г. Създадена е първата самостоятелна статистическа институция
- ▶ 1896 г. - Първо преброяване на чиновниците
- ▶ 1909 г. - Първо преброя-

ване в сферата на индустрията

- ▶ 1925 г. - Първо преброяване на домакинските бюджети
- ▶ 1991 г. - Създаден е Националният статистически институт
- ▶ 1993 г. - Подписва се споразумение за сътрудничество между НСИ и Европейската статистическа служба Eurostat
- ▶ 2007 г. - Включване на българската статистика в Европейската статистическа система



▶ НСИ пази стари статистически документи като тази графика за избирателната активност на изборите за X народно събрание през 1899 г.